

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program Management

Diplomska naloga
SESTAVA IN ANALIZA LETNEGA POROČILA
PODJETJA

Mentor:

izr. prof. dr. Franko Milost

Obrađnavana organizacija:

Eurokabel, d. o. o. Kanal

KOPER, 2006

LARA GOLJEVŠČEK

POVZETEK

Letno poročilo je izkaz poslovanja podjetja, s katerim podjetja predstavijo svoje delovanje in uspešnost notranjim in zunanjim uporabnikom. Smoter diplomske naloge je analizirati letno poročilo podjetja Eurokabel, d. o. o. Kanal, predstaviti računovodsko analizo kazalnikov poslovanja ter prikazati pomen letnega poročila. V teoretičnem delu diplomske naloge so natančneje opredeljene bistvene sestavine letnega poročila, ki predstavljajo računovodsko poročilo. Za popolnejšo analizo so v teoretičnem delu navedeni tudi računovodski kazalniki. Teoretični del pa je uporabljen na konkretnem primeru izbranega podjetja in tako je prikazana skladnost teoretičnih smernic za sestavljanje letnega poročila s prakso.

Ključne besede: računovodstvo, letno poročilo, računovodsko poročilo, računovodski kazalniki, bilanca stanja, izkaz poslovnega izida

ABSTRACT

An annual report is evidence of company's business operation by means of which companies present their business operation and performance of their internal and external users. The purpose of the diploma paper is to analyse the annual report of the Eurokabel, d. o. o. Kanal company, present the accounting analysis of the operating indicators and to show the significance of the annual report. The theoretical part of the diploma paper elaborates on the definition of the critical components of the annual report, the components being the accounting report. In order to enable a more comprehensive analysis; the theoretical part of the diploma paper comprises the accounting indicators as well. The theoretical part has been documented with a specific case which applies to the chosen company; consequently, it demonstrates the compliance of the theoretical guidelines for preparation of annual report with the practice.

Key words: accounting, annual report, accounting report, accounting indicators, balance sheet, income statements

UDK 657.37 (043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Kratka predstavitev računovodstva	3
3	Letno poročilo	5
3.1	Računovodsko, poslovno, letno poročilo	5
3.2	Namen letnega poročila	6
3.3	Interesne skupine	6
3.4	Zavezanci za pripravo letnega poročila	8
3.5	Roki za izdelavo letnega poročila	8
3.6	Sestavine letnega poročila	9
3.7	Bilanca stanja	10
3.7.1	Sredstva	11
3.7.2	Obveznosti do virov sredstev	13
3.8	Izkaz poslovnega izida	15
3.8.1	Prihodki	17
3.8.2	Stroški	18
3.8.3	Odhodki	20
3.8.4	Poslovni izid	21
3.9	Priloge k računovodskim izkazom	22
3.10	Koristi letnega poročila	22
4	Opredelitev kazalnikov poslovanja	23
4.1	Kazalniki financiranja	23
4.2	Kazalniki investiranja	23
4.3	Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja	24
4.4	Kazalniki gospodarnosti	24
4.5	Kazalniki donosnosti	24
5	Predstavitev podjetja	25
5.1	Dejavnost podjetja	25
5.2	Organiziranost podjetja	26
5.3	Sestava in izobrazbena struktura zaposlenih	26
6	Predstavitev in analiza letnega poročila podjetja	29
6.1	Analiza bilance stanja na dan 31. 12. 2005	29
6.1.1	Sredstva	29
6.1.2	Obveznosti do virov sredstev	33
6.2	Analiza izkaza poslovnega izida za leto 2005	36

6.3	Analiza kazalnikov	39
6.3.1	Kazalniki financiranja (vlaganja)	39
6.3.2	Kazalniki investiranja (naložbenja)	40
6.3.3	Kazalniki donosnosti	44
6.3.4	Pregled vseh kazalnikov poslovanja.....	45
7	Sklep.....	47
	Literatura in viri.....	49
	Priloge.....	51

PONAZORILA

Slika 5.1	Organigram podjetja	26
Tabela 3.1	Shema bilance stanja	11
Tabela 3.2	Shema izkaza uspeha	16
Tabela 5.1	Stanje zaposlenih glede na izobrazbo	27
Tabela 5.2	Stanje zaposlenih glede na starost	27
Tabela 6.1	Sredstva (v tisoč SIT)	29
Tabela 6.2	Stalna sredstva (v tisoč SIT)	30
Tabela 6.3	Opredmetena osnovna sredstva (v tisoč SIT)	30
Tabela 6.4	Amortizacijske stopnje v podjetju Eurokabel	31
Tabela 6.5	Gibljava sredstva (v tisoč SIT)	32
Tabela 6.6	Zaloge (v tisoč SIT)	32
Tabela 6.7	Obveznosti do virov sredstev (v tisoč SIT)	33
Tabela 6.8	Kapital (v tisoč SIT)	34
Tabela 6.9	Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti (v tisoč SIT)	35
Tabela 6.10	Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti (v tisoč SIT)	35
Tabela 6.11	Čisti prihodki (v tisoč SIT)	36
Tabela 6.12	Poslovni odhodki (v tisoč SIT)	37
Tabela 6.13	Stroški dela (v tisoč SIT)	37
Tabela 6.14	Izkaz bilančnega dobička (v tisoč SIT)	38
Tabela 6.15	Stopnja lastniškosti financiranja	39
Tabela 6.16	Stopnja dolžniškosti financiranja	40
Tabela 6.17	Stopnja dolgoročnosti financiranja	40
Tabela 6.18	Stopnja osnovnosti investiranja	41
Tabela 6.19	Koeficient kapitalске pokritosti osnovnih sredstev	41
Tabela 6.20	Hitri koeficient	42
Tabela 6.21	Pospešeni koeficient	42
Tabela 6.22	Kratkoročni koeficient	43
Tabela 6.23	Koeficient gospodarnosti poslovanja	43
Tabela 6.24	Koeficient celotne gospodarnosti	44
Tabela 6.25	Koeficient čiste dobičkonosnosti	44
Tabela 6.26	Pregled vseh kazalnikov poslovanja	45

1 UVOD

Računovodske informacije so le del nujno potrebnih informacij za spoznavanje, analiziranje in uspešno odločanje v zvezi s poslovnim sistemom.

Vsako podjetje mora predstaviti svoje poslovanje v različnih poročilih. Eno izmed obveznih poročil podjetja je tudi letno poročilo, ki je predmet obravnave v tej diplomski nalogi. Z letnim poročilom se podjetje predstavi interesnim skupinam ter prikaže svoje poslovanje in uspešnost.

Pri sestavljanju letnega poročila mora družba zaradi javnosti podatkov spoštovati Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD) in zahteve Slovenskih računovodskih standardov (v nadaljevanju SRS).

Namen diplomske naloge je predstaviti vsebino, postopke sestavljanja in analiziranja letnega poročila ter izvesti analizo letnega poročila za podjetje Eurokabel, d. o. o. Kanal.

Moj cilj je predvsem ugotoviti in predstaviti bistvene sestavine letnega poročila, pomen in vsebino analiziranja letnega poročila, pomen uporabe in predstavitev kazalnikov, analizirati temeljne računovodske izkaze podjetja in prikazati njegovo poslovanje s pomočjo računovodskih kazalnikov.

Diplomska naloga je sestavljena iz šestih poglavji. Prvo poglavje je namenjeno uvodu, drugo poglavje predstavlja kratka predstavitev dejavnosti računovodstva, tretje in četrto poglavje predstavljata vsebino in sestavo letnega poročila, uporabnike računovodskih podatkov in splošne računovodske predpostavke. Za popolnejšo analizo bom v tem delu prikazala tudi računovodske kazalnike.

Peto poglavje je namenjeno kratki predstavitvi in organiziranosti podjetja Eurokabel, d. o. o. Kanal. Šesto poglavje prinaša dejansko analizo letnega poročila podjetja Eurokabel, d. o. o. Kanal, ki zajema temeljne računovodske izkaze (bilanco stanja, izkaz poslovnega izida) in temeljne kazalnike poslovanja.

Vir vseh v tabelah in prilogah navedenih podatkov je Letno poročilo podjetja Eurokabel, d. o. o. Kanal za leto 2005.

2 KRATKA PREDSTAVITEV RAČUNOVODSTVA

Računovodstvo je osrednja informacijska dejavnost vsake poslovne osebe. Ukvarja se z vrednostnim spremljanjem in preučevanjem vseh poslovnih dogodkov, ki kakorkoli vplivajo na sredstva in obveznosti do virov sredstev, stroške, odhodke, prihodke in poslovni izid (Koletnik 1997, 4).

Izguba ali dobiček podjetja in presežek ali primanjkljaj denarja na koncu poslovnega obdobja lahko dolgoročno vplivajo na poslovodstvo podjetja, zaposlene, okolje, državo ... Zato morajo biti računovodska poročila, ki so rezultat dejavnosti računovodstva, izraz resničnega stanja, računovodstvo pa mora evidentirati vse poslovne dogodke tako, kot so nastali, in v času, ko so nastali. Vse to mora podjetje spremljati in proučevati, če hoče oskrbovati notranje in zunanje uporabnike s kakovostnimi informacijami.

Pri računovodskem spremljanju poslovanja in še posebej pri pripravi računovodskih izkazov računovodstvo izhaja iz osnovnih računovodskih načel oziroma predpostavk. Dosledno upoštevanje računovodskih načel je še posebej pomembno pri pripravi računovodskih izkazov, ki so namenjeni zunanjim uporabnikom (Igličar in Hočevnar 1997, 37).

Na kratko bom predstavila bistvena načela za razumevanje računovodskih izkazov:

- *Načelo časovne neomejenosti delovanja*
Načelo časovne neomejenosti delovanja pomeni, da obravnavamo podjetje kot delujoče, torej kot podjetje, ki bo v dogledni prihodnosti še zmeraj poslovalo.
- *Načelo vrednostnega izražanja*
Načelo vrednostnega izražanja pomeni, da računovodstvo zajema vse ekonomske kategorije, ki jih je mogoče izraziti v denarni enoti.
- *Načelo zgodovinske vrednosti*
Načelo zgodovinske vrednosti pomeni, da sredstva oziroma ekonomske kategorije podjetja vrednotimo po ceni oziroma vrednosti, po kateri smo jih pridobili.
- *Načelo strogega upoštevanja nastanka poslovnega dogodka*
Načelo strogega upoštevanja nastanka poslovnega dogodka pomeni, da v računovodstvu spremembe ekonomskih kategorij obravnavamo v skladu z nastankom poslovnih dogodkov.
- *Načelo povezovanja*
Načelo povezovanja pravi, da moramo odhodke izkazati v tistem obdobju, v katerem so nastali z njimi povezani prihodki.
- *Načelo previdnosti*
Načelo previdnosti zahteva, da je v računovodske izkaze podjetja treba vključiti vse potencialne izgube, dobiček pa izkazati šele takrat, ko je ta dejansko realiziran.

- *Načelo dosledne stanovitnosti*
Načelo dosledne stanovitnosti pomeni, da se morajo računovodske smernice in metode dosledno uporabljati iz obračunskega obdobja v obračunsko obdobje.

3 LETNO POROČILO

3.1 Računovodsko, poslovno, letno poročilo

Letno poročilo je najbolj izrazito komunikacijsko orodje, s katerim prikažemo preteklo poslovanje podjetja. Letno poročilo vsebinsko sestavljata dva dela, in sicer računovodsko poročilo in poslovno poročilo. Da bi v nadaljevanju poznali razlike med računovodskim, poslovnim in letnim poročilom, bom na kratko opisala vsebino vsakega.

Računovodsko poročilo je skupek poročil, ki vsebujejo računovodske podatke in računovodske informacije z njihovimi ocenami in razlagami. Poleg računovodskih izkazov vsebuje poročilo analize in druga pojasnila računovodskih postavk. Obvezna računovodska izkaza po ZGD sta bilanca stanja (prikazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov ob koncu poslovnega leta) in izkaz poslovnega izida (prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid v poslovnem letu). ZGD določa, da morajo pojasnila vključevati: informacije o uporabljenih metodah vrednotenja postavk v računovodskih izkazih; razčlenbe sintetičnih podatkov iz računovodskih izkazov, ki omogočajo njihovo lažje razumevanje in analiziranje; podatke o delu organizacijskih enot v tujini ter trgovanju z lastnimi delnicami in deleži.

V poslovnem poročilu mora podjetje poročati o vseh podatkih, ki so pomembni za bralce letnega poročila in se nanašajo na poslovanje in delovanje podjetja, vendar niso razkriti v računovodskem poročilu. ZGD predpisuje, da mora poslovno poročilo vsebovati: podatke in pojasnila o premoženjsko-finančnem stanju, o razvoju ter izidih poslovanja z oceno možnosti prihodnjega razvoja ter podatke o izdajanju in odkupovanju lastnih delnic oziroma deležev. Oblika poslovnega poročila ni predpisana, zato se podjetje samo odloči, kako bo predstavilo svoje delo, uspehe in neuspehe, uspešnost poslovanja in vizijo prihodnosti.

Letno poročilo je sestavljeno iz letnega računovodskega poročila in poslovnega poročila. Za pravočasno izdelavo in pravilnost letnega poročila odgovarja poslovodstvo družbe, obenem pa je odgovorno, da letno poročilo pravočasno predloži določenim organom. Letno poročilo izkazuje premoženjsko-finančni položaj, ugotovitev in uporabo dobička ter kritje izgube, pa tudi samo prevrednotenje premoženja in virov financiranja ter poslovnega izida, kadar ima poslovna oseba opravka z nestabilno denarno enoto, ki pomembno vpliva na izkazano uspešnost ter premoženjski in finančni položaj (Koletnik 1996, 5).

Računovodska poročila so različna, zato jih lahko razdelimo na poročila za zunanje uporabnike (npr. država, javnost, banke ...) in na poročila za notranje uporabnike (npr. poslovodstvo, zaposleni). Letno poročilo uvrščamo med poročila za zunanje uporabnike, namenjena pa so tudi številnim notranjim uporabnikom. Uporabnike in njihove potrebe po informacijah podobno kot Mednarodni računovodski standardi opredeljujejo v uvodnih določbah tudi Slovenski računovodski standardi (SRS). Interesne skupine podjetja, ki jim je letno poročilo skoraj edini in glavni vir informacij, so: delničarji in morebitni vlagatelji, zaposleni, posojilodajalci, kupci in dobavitelji, država in njeni organi ter javnost.

3.2 Namen letnega poročila

Osnovni namen letnega poročila je sporočiti ekonomske dimenzije (mere) in informacije o virih ter poslovanju, ki bi bile uporabne za interesnike s pravico do takšnih informacij (Horvat 2000, 34). Da bi ta namen zadovoljili, mora letno poročilo ustrezati naslednjim kakovostnim merilom:

- *Pomembnost*: da je informacija v letnem poročilu uporabna, mora biti dovolj pomembna za tistega, ki se na njeni podlagi odloča.
- *Zanesljivost*: informacija je pomembna, če je zanesljiva; zanesljivost informacije je zagotovljena, če ne vsebuje napak, in se interesenti nanjo lahko zanesejo, ker verodostojno predstavlja pomembne dogodke.
- *Primerljivost*: primerljivost olajša oblikovanje odločitev na njihovi podlagi, na primer če jih želimo primerjati s časovnega vidika ali med podjetji.
- *Razumljivost*: informacija v letnem poročilu mora biti uporabnikom razumljiva.
- *Popolnost*: informacija v računovodskih izkazih je popolna znotraj meja njene bistvenosti in stroškov.
- *Objektivnost*: da je informacija nevtralna, ne sme biti pristranska; računovodski izkazi niso nevtralni, če vsebujejo informacije, ki jih je podjetje izbralo tako, da bi vplivalo na odločitev uporabnika in da bi doseglo želeni poslovni izid.
- *Previdnost*: številni poslovni dogodki so neizogibno povezani z negotovostjo, zato je treba računovodske izkaze pripravljati previdno.
- *Pravočasnost*: da priskrbimo informacijo pravočasno, je mnogokrat pomembnejše kot pa to, da poznamo vse vidike poslovnih dogodkov.

3.3 Interesne skupine

Uporabniki oziroma interesne skupine letnega poročila so enaki uporabnikom, na katerega so naslovljene računovodske informacije in katerih potrebe po informacijah zadovoljujejo računovodski izkazi (Horvat 2000, 40).

V okolju obstaja veliko interesnih skupin, ki se jim podjetje skuša prilagajati, ko uresničuje svoje cilje. V nadaljevanju bom na kratko opredelila informacije, ki jih posamezne interesne skupine iščejo v letnem poročilu:

Delničarji in potencialni vlagatelji

Lastnike podjetja in morebitne vlagatelje kapitala v letnem poročilu najbolj zanimajo informacije o višini in ustaljenosti deležev iz dobička, dividend in podobnega, politika delitve čistega dobička, dolgoročna donosnost podjetja in kakovost njenega poslovanja. Vlagatelji potrebujejo informacije kot pomoč pri odločitvah, ali naj kupijo, obdržijo ali prodajo pravice, ki izhajajo iz njihovih finančnih naložb. Delničarji se zanimajo tudi za informacije, ki jim omogočajo oceniti sposobnost podjetja, da izplača dividende, zato jih zanimajo prihodnji denarni tokovi.

Uprava

Cilj uprave v podjetju je maksimiranje materialnih koristi podjetja, stalnost in udobnost pri vodenju posla ter maksimiranje ugleda, ki je povezan z velikostjo in rastjo

podjetja. Uprava od podjetja pričakuje visoke plače, prihodke, bonuse, spoštovanje in moč. Uprava ni neposreden uporabnik letnega poročila, saj lahko sama sodeluje pri njegovem pripravljanju. Od kakovosti informacij v letnem poročilu je odvisna kakovost poslovnih odločitev uprave, kar vpliva na poslovanje podjetja in na vpliv podjetja na okolje.

Zaposleni

Zaposleni so ena najpomembnejših skupin uporabnikov letnega poročila. Najbolj zanimive informacije za zaposlene so zlasti donosnost poslovanja podjetja in s tem možnost njihovih zaslužkov ter socialnih prejemkov, dolgoročne možnosti zaposlovanja in kakovost posloводства, skrb podjetja za njihovo zdravstveno varstvo in varstvo pri delu ter skrb za okolje. Zaposlenim omogoča boljšo identifikacijo s podjetjem in jim daje občutek pomembnosti.

Posojilodajalci

Temeljni cilj posojilodajalcev je stabilno in varno dolgoročno poslovanje podjetja ob doseganju zadostne donosnosti za plačilo obresti in vračilo posojil. Zato posojilodajalci pričakujejo od podjetja, da jim zagotovi varnost njihove naložbe in stabilnost družbe. Banke in drugi dajalci dolgoročnih posojil iščejo v letnem poročilu informacije o sposobnosti podjetja za redno odplačevanje posojil in s tem o dolgoročni donosnosti, finančnem položaju in kakovosti posloводства. Posojilodajalce kratkoročnih posojil in druge upnike pa zanimajo sprotne plačilna sposobnost in finančni položaj podjetja.

Kupci in dobavitelji

Kupci pričakujejo od podjetja kakovostne izdelke oziroma storitve ter ustrezno ceno, dobavitelji pa plačilo dobavljenega blaga. Tako kot banke tudi dobavitelje in kupce zanimajo informacije o dolgoročni donosnosti podjetja in s tem možnosti ohranjanja ustaljenega poslovanja, kakovosti posloводства in finančni položaj. Te informacije jim omogočajo ugotoviti, ali bodo svoje zneske lahko izterjali, ko bodo zapadli v plačilo. Ravno tako jih zanimajo informacije o novih poslovnih priložnostih.

Država in njeni organi

Cilji države so predvsem čim večji prispevek podjetja k njenemu financiranju, čim več zaposlenih v podjetju in da podjetje čim manj obremenjuje okolje. Državo zanimajo informacije o razmestitvi raznih virov, posebej zaposlenih v podjetju, o uživanju posebnih pravic zaradi monopolnega položaja ali naravne rente, kar je povezano z uvajanjem dajatev. Država potrebuje informacije tudi za urejanje delovanja podjetij, za določanje davčne politike, pa tudi kot podlago za statistične podatke o narodnem dohodku in podobnih kazalnikih.

Javnost

Sem spadajo posredniki in analitiki, banke, borze, ministrstva, novinarji ... Javnost

predvsem v kraju, kjer podjetje deluje, želi prek letnega poročila izvedeti, ali podjetje ogroža človekovo zdravje in okolje in, če ga, kako ukrepati, da se ogrožanje omeji ali prepreči, ter kakšne so ekonomske in finančne možnosti podjetja za pomoč pri reševanju krajevnih težav v zvezi z zaposlovanjem. Javnost zato zanimajo informacije o donosnosti poslovanja in finančnem položaju podjetja. Obveščena želi biti tudi o dobrodelnih in političnih prispevkih podjetja in o sponzoriranju na raznih področjih.

3.4 Zavezanci za pripravo letnega poročila

Po ZGD morajo biti vse pravne osebe, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitne dejavnosti kot svoje izključne dejavnosti, organizirane kot gospodarske družbe v eni izmed naslednjih oblik:

- *osebne družbe*: družba z neomejeno odgovornostjo, komanditna družba, tiha družba,
- *kapitalske družbe*: družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba, komanditna delniška družba.

Vse te družbe se razlikujejo po velikosti na majhne, srednje in velike. Merilo za delitev je povprečno število zaposlenih, višina čistih prihodkov od prodaje in vrednost aktive v letnih računovodskih izkazih v zadnjem poslovnem letu.

Majhna družba je tista, ki izpolnjuje vsaj dve izmed naslednjih meril:

- povprečno število zaposlenih v poslovnem letu ne presega 50,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 1.700 milijonov tolarjev,
- vrednost aktive ne presega 850 milijonov tolarjev.

Srednja družba je tista, ki izpolnjuje vsaj dve izmed naslednjih meril:

- povprečno število zaposlenih v poslovnem letu ne presega 250,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 6.800 milijonov tolarjev,
- vrednost aktive ne presega 3.400 milijonov tolarjev.

Velika družba je tista, ki presega vsaj dve merili srednje družbe.

3.5 Roki za izdelavo letnega poročila

Sestavljanje letnih poročil oziroma računovodskih izkazov in njihovo predlaganje agenciji AJPES za državno statistiko, pa tudi za javno objavo, urejata ZGD in SRS.

Zaradi statističnih raziskav morajo vse družbe na posebnih obrazcih AJPES-u oddati osnovne podatke o svojem poslovanju iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida ter o razporeditvi rezultatov za vsako koledarsko leto najkasneje v treh mesecih. Majhne družbe na istih poenoteni obrazcih za državno statistiko istočasno predložijo podatke še za javno objavo. Velike, srednje in majhne družbe, s katerih vrednostnimi papirji trgujejo na organiziranem trgu, ter srednji in veliki podjetniki morajo za javno objavo predložiti svoja letna poročila in konsolidirana letna poročila ter revizorsko poročilo v osmih mesecih po koncu poslovnega leta.

Podatki iz letnih poročil po ZGD niso poslovna skrivnost posamezne družbe in so na voljo pri organizaciji, pooblaščenim za obdelovanje in objavljane podatkov proti plačilu

dejanskih stroškov, ki jih ima z njimi (Horvat 2000, 53).

Smisel objave letnega poročila je v tem, da se zagotovi javno dostopnost podatkov o premoženjskem stanju in poslovanju vseh gospodarskih družb. Dostop do podatkov mora biti omogočen vsakomur in se zanj sme zaračunati le dejanske stroške vpogleda.

3.6 Sestavine letnega poročila

Tipični sestavni deli letnega poročila so:

- uvodni del,
- splošni del,
- obvezni del.

Uvodni del mora vsebovati:

- povzetek s finančnimi in drugimi poudarki, ki so bili pomembni za podjetje v poslovnem letu, tako da se bralec hitro seznaní z vsebino, kazalo;
- kratko uvodno predstavitev podjetja, v kateri podjetje prikaže svoje osnovne podatke (sedež, telefon, telefaks, elektronski naslov, osnovna dejavnost, število zaposlenih in druge), kratek zgodovinski pregled poslovanja, vizijo in najpomembnejše cilje podjetja, opiše vse izjemne dogodke, ki so vplivali na poslovanje v prejšnjem letu, poudari pozitivne dejavnosti, izjemne uspehe in podobno;
- poročilo predsednika uprave, ki prikaže poslovanje podjetja v prejšnjem letu.

Uvodni del mora biti razumljiv za strokovno slabše usposobljene bralce, v nasprotju z obveznim delom, ki je namenjen zahtevnejšim bralcem. Hkrati pa mora biti uvodni del prepričljiv za tiste, ki podjetja ne poznajo, in za vse druge, da jih privabimo k nadaljnjemu branju (Horvat 2003, 64).

Splošni del letnega poročila vsebuje vse sestavine, ki jih ne določata ZGD in SRS. Tipične sestavine splošnega dela letnega poročila naj bi zajemale: gospodarska gibanja, prodajo in trženje, analizo poslovanja, zaposlene, kupce, dobavitelje, delničarje, naložbe, raziskovanja, kakovost, okoljevarstvene dejavnosti, družbeno odgovornost in načrte.

Obvezni del letnega poročila je jedro letnega poročila, ki ga določajo standardi, zakoni in različna pravila. Njegove bistvene sestavine so: računovodsko poročilo (računovodski izkazi s pojasnili), poslovno poročilo ter revizorsko poročilo.

Vsebinsko letnega poročila v prvi vrsti določata Zakon o gospodarskih družbah (ZGD), ki predpisuje temeljna izhodišča, in Slovenski računovodski standardi (SRS).

Letno poročilo, ki ga oblikujeta 57. in 58. člen ZGD, mora biti sestavljeno iz:

- bilance stanja,
- izkaza poslovnega izida,
- priloge s pojasnili, opredeljene v 65. členu ZGD.

Računovodski izkazi so končni rezultat računovodskega spremljanja poslovanja podjetja, ki skozi ekonomske kategorije izkazujejo finančni položaj podjetja in uspešnost podjetja.

Uspešnost podjetja opredelimo kot ujemanje med notranjimi zmožnostmi in zunanjim okoljem, učinkovitost pa z dodano vrednostjo, ki nam pove, koliko podjetje s svojim delovanjem prinaša glede na vložena sredstva (Horvat 2000, 22).

Za vse družbe sta obvezna računovodska izkaza bilanca stanja in izkaz poslovnega izida. Izkaz finančnega izida in izkaz gibanja kapitala sta obvezna le pri velikih in srednjih gospodarskih družbah ter družbah, ki nastopajo na borzi vrednostnih papirjev.

3.7 Bilanca stanja

Bilanca stanja je računovodsko poročilo, ki nam prikazuje premoženje (sredstva), ki jih ima podjetje na določen dan, v določenem trenutku, ter tudi izvor teh sredstev.

Bilanca stanja izkazuje v aktivni sredstva, v pasivi pa obveznosti do virov sredstev oziroma drugače: premoženje v aktivni in lastninsko podobo podjetja v pasivi, običajno tako, da se podatki nanašajo na konec obračunskega obdobja.

Bilanca stanja nam kaže na določen dan obračunskega obdobja premoženjsko sliko družbe in je sestavljena dvostransko tako, da ima dve med seboj uravnoteženi strani, v katerih mora biti resnično in pošteno izkazano stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev za določeno poslovno leto. Osnovno načelo je, da je aktiva enaka pasivi.

Na aktivni strani bilance stanja so sredstva v skladu z računovodskimi standardi SRS 24 razvrščena po hitrosti obračanja med stalna in gibljiva sredstva, znotraj te razvrstitve pa po obliki med stvari, pravice in denar. Na pasivni strani bilance stanja pa so razvrščene obveznosti do virov sredstev po obliki med kapital in dolgove, po zapadlosti pa med dolgoročne in kratkoročne obveznosti.

Razlikujemo redne in izredne bilance stanja. Redne bilance stanja sestavljajo družbe za določene, vnaprej znane trenutke, ki so predpisani z gospodarsko zakonodajo, računovodskimi standardi in notranjimi predpisi družbe. Izredne bilance stanja pa družba sestavlja ob posebnih priložnostih, kot so: združevalne bilance ob združitvi, sanacijske bilance stanja ob težavah poslovnega sistema in podobno. Obliko bilance stanja predpisuje ZGD, dopolnjujejo pa ga SRS. V SRS 24.7 je določeno, da mora bilanca stanja prikazovati zneske v dveh stolpcih: v prvem uresničene podatke v obravnavanem obračunskem obdobju in v drugem uresničene podatke v enakem prejšnjem obračunskem obdobju.

V spodnji tabeli 3.1 je prikazana oblika bilance stanja, ki je primerna za zunanje poslovno poročanje.

Tabela 3.1 Shema bilance stanja

<i>SREDSTVA</i>		<i>OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV</i>	
A	stalna sredstva neopredmetena dolgoročna sredstva opredmetena osnovna sredstva dolgoročne finančne naložbe popravek kapitala	A	kapital osnovni kapital vplačan presežek kapitala rezerve preneseni čisti dobiček ali izguba iz minulih let nerazdeljeni čisti dobiček ali izguba poslovnega leta revalorizacijski popravek kapitala
B	gibljiva sredstva zaloge dolgoročne terjatve iz poslovanja kratkoročne terjatve iz poslovanja kratkoročne finančne naložbe denarna sredstva aktivne časovne razmejitve	B	dolgoročne rezervacije
		C	dolgoročne obveznosti iz financiranja
		D	dolgoročne obveznosti iz poslovanja
		E	kratkoročne obveznosti iz financiranja
		F	kratkoročne obveznosti iz poslovanja
		G	pasivne časovne razmejitve

Vir: Mayr 2000, 15

3.7.1 Sredstva

Vsako podjetje ima premoženje, sredstva za neposredno uresničevanje gospodarskih ciljev. Sredstva delimo na osnovna sredstva in gibljiva sredstva. Osnovna in gibljiva sredstva se neposredno uporabljajo v okviru podjetja ali pa so na nek način povezana s takšno uporabo.

Stalna sredstva so enaka vsoti neopredmetenih dolgoročnih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev ter dolgoročnih finančnih naložb. Zanje je značilno, da imajo koeficient obračanja manjši od ena, tako da se v enem letu ne obrnejo niti enkrat oziroma niti enkrat ne spremenijo svoje pojavne oblike. Neopredmetena osnovna sredstva se pojavljajo v obliki pravic, medtem ko se opredmetena osnovna sredstva pojavljajo v obliki stvari.

Za večino stalnih sredstev, zlasti neopredmetena dolgoročna sredstva (neopredmetena osnovna sredstva) in opredmetena osnovna sredstva velja, da v poslovnem procesu izgubljajo vrednost s svojo obrabo in se kot amortizacijski strošek prenašajo v vrednost opravljene storitve ali ustvarjenega proizvodnega učinka.

Neopredmetena dolgoročna sredstva opisuje SRS 2 in so naložbe v pridobitev materialnih pravic ali dolgoročno vračunljivi stroški in izdatki, ki se pojavljajo v zvezi s poslovanjem podjetja. Med neopredmetena dolgoročna sredstva prištevamo:

- dolgoročno razmejene organizacijske stroške (npr. organizacijski stroški, ki so nastali pred začetkom normalnega poslovanja pravne osebe),
- dolgoročno razmejene stroške razvijanja (nanašajo se na raziskovanje ali izdelavo načrtov in projektov proizvodnje novih ali izboljšanih proizvodov in storitev),

- dolgoročne naložbe (med katere spadajo naložbe v dobro ime, naložbe v koncesije, patente, licence, blagovne znamke),
- druge dolgoročno razmejene postavke.

Opredmetena osnovna sredstva so stvari (Mayr 2000, 25):

- ki jih podjetje poseduje, da z njimi lahko opravlja svojo dejavnost ali pa vzdržuje in popravlja druge takšne stvari,
- ki jih podjetje pridobi ali izdelata, da jih potem uporablja,
- ki niso namenjene za prodajo v okviru rednega delovanja,
- ki jih ima podjetje v lasti ali finančnem najemu.

Opredmetena osnovna sredstva so naslednja: zemljišča, zgradbe, proizvodna oprema, druga oprema, osnovna čreda, večletni nasadi. Med opredmetena osnovna sredstva se šteje tudi drobn inventar, katerega doba uporabnosti je daljša od enega leta in posamična nabavna vrednost po dobaviteljevem obračunu ne presega tolarске vrednosti 500 eur.

Dolgoročne finančne naložbe so sredstva, ki jih ima podjetje naložbenik, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, dolgoročno povečevalo svoje prihodke. Vezana so na vračilni rok, daljši od enega leta, oziroma na nedoločen čas. Po SRS 3 so dolgoročne finančne naložbe naložbe podjetja v druga podjetja za daljši rok, namenjene pa so pridobivanju prihodkov od financiranja in drugim koristim oziroma ohranjanju in povečanju vrednosti vloženih sredstev. Vrste dolgoročnih finančnih naložb so: naložbe v kapital drugih podjetij, dana posojila, dolgoročni depoziti in varščine, naložbe v odkupljene lastne delnice podjetja.

Med *gibljiva sredstva* se uvrščajo zaloge materiala, drobn inventar, nedokončana proizvodnja, proizvodi in trgovsko blago, dolgoročne in kratkoročne poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe, dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina. To je mogoče opredeliti kot obratna sredstva, dolgoročne poslovne terjatve in kratkoročne finančne naložbe. Gibljiva sredstva imajo koeficient obračanja večji kot 1, kar pomeni, da se obrnejo prej kot v letu dni.

Zaloge so opredmetena sredstva:

- namenjena za prodajo v okviru rednega poslovanja,
- v proizvodnji, katere učinki bodo namenjeni takšni prodaji,
- ki naj bi jih porabili pri izdelovanju proizvodov ali opravljanju storitev, namenjenih za prodajo.

Zaloge so količine materiala in trgovskega blaga v skladišču, dodelavi in predelavi, pa tudi na poti od dobavitelja do kupca, ter količine nedokončane proizvodnje, polproizvodov in dokončanih proizvodov. K materialu štejemo tudi drobn inventar, uporaben največ leto dni (Mayr 2000, 37).

Terjatev je na premoženjskopравnih in drugih razmerjih zasnovana pravica zahtevati od nekoga plačilo blaga, dobavo določenih izdelkov ali izvršitev določene storitve. Dolgoročna terjatev zapade v plačilo v več kot letu dni, kratkoročna terjatev pa zapade v plačilo v največ letu dni. Po SRS 5.7 se dolgoročne terjatve pojavljajo v zvezi s prodajo na kredit z dolgoročnim odplačevanjem, to pomeni prodajo blaga ali storitve, ki ga

kupec v trenutku prenosa nanj še ne plača. Mednje spadajo tudi odložene terjatve za davek (ko podjetje plača preveč prispevkov ali davkov) in dolgoročne varščine. Vse ostalo pa so kratkoročne poslovne terjatve in zajemajo predvsem terjatve v zvezi s prodanimi proizvodi, trgovskim blagom in opravljenimi storitvami.

Kratkoročne finančne naložbe po SRS 6 so naložbe sredstev podjetja v druga podjetja z vnaprej določenim pogodbenim rokom vračila, ki ne sme biti daljši od 12 mesecev, namenjene pa so doseganju prihodkov od financiranja oziroma ohranjanju in večanju vloženih sredstev, pa tudi doseganju drugih namenov, ne nujno povezanih z doseganjem dobička.

Vrste kratkoročnih finančnih naložb so: delnice in deleži, kupljeni za prodajo, dana kratkoročna posojila, kratkoročni depoziti in varščine, kratkoročne naložbe v odkupljene lastne delnice podjetja. Vsebinsko gre za obliko gibljivih sredstev, ki pa jih ne moremo vštetiti med obratna sredstva podjetja.

Denarna sredstva so gotovina v blagajni (tolarska in devizna sredstva), prejeti čeki, denarna sredstva v banki (denarna sredstva na transakcijskih računih, akreditivi-tolarski in devizni). Podjetje mora ločeno izkazovati domača in tuja sredstva v blagajni in na svojih računih v bankah oziroma drugih finančnih organizacijah.

Aktivne kratkoročne časovne razmejitev so povezane s kratkoročno odloženimi stroški in odhodki ter prehodno nezaračunanimi prihodki. Kratkoročno odloženi stroški vsebujejo zneske, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo dejavnosti, s katero se podjetje ukvarja. Kratkoročno odloženi stroški (odhodki) se sčasoma pojavijo v okviru vračunanih stroškov oziroma odhodkov. Prehodno nezaračunani prihodki se pojavijo, če se pri ugotavljanju poslovnega izida že utemeljeno upoštevajo prihodki, za katere podjetje do takrat še ni prejelo plačila in jih ni moglo tudi nikomur zaračunati.

3.7.2 Obveznosti do virov sredstev

Obveznosti do virov sredstev prikazujejo pasivno stran bilance stanja. Dajejo nam podatke o tem, s kakšnimi viri je podjetje financiralo premoženje, z lastnimi ali tujimi. Lastne vire premoženja predstavlja kapital, tuje pa dolgovi. Vire delimo na dolgoročne (kapital, dolgoročne obveznosti, dolgoročne rezervacije) in kratkoročne (kratkoročne obveznosti, pasivne časovne razmejitev).

Kapital

Kapital pojmujejo različno. V poslovnih financah je kapital stanje celotnega dolgoročnega financiranja podjetja oziroma vlaganja v enoto računovodskega obravnavanja. Sestavljajo ga: kapital v računovodskem smislu, dolgoročne rezervacije, dolgoročni dolgovi (Mayr 2000, 62).

Kapital v računovodskem smislu je lastniška vloga v enoti računovodskega obravnavanja in s tem njena obveznost do lastnikov, sestavljena iz:

- osnovnega kapitala,
- vplačanega presežka kapitala,
- rezerv,
- prenesenega čistega dobička (izgube) minulih let,

- revalorizacijskega popravka kapitala in
- prehodno nerazdeljenega čistega dobička (izgube) tekoče poslovnega leta.

Vse oblike skupaj tvorijo celotni kapital podjetja. Ta izraža lastniško financiranje podjetja in z vidika podjetja njegovo obveznost do lastnikov, če ne prej pa ob prenehanju delovanja podjetja.

Osnovni kapital je nominalno opredeljen v statutu podjetja in so ga temu ustrezno vpisali oziroma vplačali njegovi lastniki.

Osnovni kapital se glede na vrsto podjetja pojavlja kot (Mayr 2000, 63):

- delniški kapital (osnovni kapital, sestavljen iz delnic v delniški družbi),
- delež v kapitalu (osnovni kapital v družbi z omejeno ali neomejeno odgovornostjo),
- vloge kapitala (kapital pri enolastniškem podjetju).

Vplačani presežek kapitala se pojavlja pri delniški družbi, ki ob prvi prodaji svojih delnic doseže prodajno ceno, ki presega njihovo nominalno vrednost.

Rezerve so namensko opredeljeni del čistega dobička, ki služi za poravnavanje možnih izgub v prihodnjih letih. Razčlenjujejo se na zakonske rezerve, rezerve za lastne deleže, statutarne rezerve in druge rezerve iz dobička.

Prenesena izguba minulih let je še neporavnana izguba, ki posredno zmanjšuje celotni kapital. Pri poravnavanju jo obravnavajo kot izredni odhodek.

Preneseni dobiček minulih let je tisti del čistega dobička minulih let, ki ga niso razporedili v rezerve ali kako drugače porabili.

Revalorizacijski popravek kapitala je prišteveni popravek nominalno izkazanih sestavin kapitala v razmerah spreminjanja kupne moči denarja.

Vse sestavine celotnega kapitala zunaj osnovnega kapitala pripadajo lastnikom osnovnega kapitala v sorazmerju, v kakršnem so njihovi lastniški deli osnovnega kapitala (Mayr 2000, 63).

Dolgoročne rezervacije

Dolgoročne rezervacije so dolgoročne pasivne časovne razmejitve (vračunani stroški in odhodki ter odloženi prihodki), ki jih vzpostavijo za obveznosti, za katere pričakujejo, da bodo nastale čez več kot leto dni, in obveznosti, katerih nastanek in velikost sta negotova. Dolgoročne rezervacije so rezervacije za stroške oziroma odhodke, ki jih v podjetju pričakujejo v prihodnosti. Če pričakovanega namena ne uresničijo, neporabljene rezervacije všttevajo v rezultat poslovanja.

Dolgoročne rezervacije lahko nastanejo na podlagi:

- *dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov*, ki obremenjujejo letne prihodke obračunskega obdobja, čeprav bodo nastali šele čez več kot leto dni; med dolgoročno vnaprej vračunane stroške uvrščamo predvsem dolgoročne rezervacije za reorganizacijo, za pričakovane izgube iz kočljivih pogodb, za pokojnine in za druge namene;

- *dolgoročno vnaprej vračunanih odhodkov*, ki že obremenjujejo tekoče prihodke, čeprav bodo nastali šele čez več kot leto dni; tako lahko oblikujemo potrebna sredstva, namenjena za stroške popravil v času garancije prodanega proizvoda;
- *dolgoročno odloženih prihodkov*, ki se jih ob nastanku zaračunane prodaje ali storitev še ne upošteva pri oblikovanju poslovnega izida; ti zneski prihodkov bodo upoštevani šele čez leto dni, ko bo treba predvidene odhodke pokriti s takšnimi prihodki; med temi se najpogosteje pojavljajo predvsem dolgoročne rezervacije za dana jamstva ob prodaji proizvodov ali opravljenih storitev;
- *slabega imena*, ki se pojavi pri nakupu drugega podjetja, če je naložba vanj manjša od čistega premoženja, ki je izkazano pri njem; med prihodke ga je treba vključiti pri obračunu poslovnega izida v petih letih.

Obveznosti

Obveznosti delimo na kratkoročne obveznosti (zapade v plačilo v največ letu dni) in dolgoročne obveznosti (zapade v plačilo v več kot letu dni).

Kratkoročne obveznosti so:

- iz financiranja (dobljena posojila, izdani vrednostni papirji),
- iz poslovanja (obveznosti do dobaviteljev, obveznosti iz poslovanja za tuj račun, obveznosti do zaposlenih – vračunane plače, obračunane plače, nadomestila plač, prispevki in dajatve, čiste plače; premije in varščine, drugo – davki, obresti, dividende, izdani čeki in menice).

Dolgoročne obveznosti so: iz financiranja (dobljena posojila, dobljene vloge, izdani vrednostni papirji), iz poslovanja (dobljeni krediti, obveznosti od finančnega najema, drugo).

Pasivne kratkoročne časovne razmejitev

Pasivne kratkoročne časovne razmejitve so povezane z vnaprej vračunanimi stroški in odhodki ter kratkoročno odloženimi prihodki, ki nastanejo, če so storitve podjetja že zaračunane ali plačane, podjetje pa jih še ni opravilo.

Časovne razmejitve nastajajo v računovodstvu iz potrebe po enakomernem obremenjevanju dejavnosti s stroški, ki so pričakovani, pa se še niso pojavili. Obremenitev dejavnosti s stroški vpliva na poslovni izid, pa tudi na vrednost zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov. To pomeni, da z vnaprej vračunanimi stroški in odhodki kasneje pokrivamo dejansko nastale stroške in odhodke iste vrste. Značilen primer tovrstnih stroškov so načrtovani stroški loma in uničenja, razsipa, kala in neposredni stroški nabave blaga v trgovini ali pa načrtovani stroški reklame in stroški danih kratkoročnih garancij (Zadravec 2003, 98).

3.8 Izkaz poslovnega izida

V izkazu poslovnega izida (izkaz uspeha) je prikazan poslovni izid, ki je razlika med prihodki in odhodki za neko določeno obračunsko obdobje, običajno poslovno leto.

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje, koliko prihodkov je podjetje ustvarilo v enem letu, koliko je bilo odhodkov in kakšen poslovni

izid ustreza takšnemu poslovanju. Med prihodke in odhodke prištevamo vse poslovne dogodke ob njihovem nastanku, z njihovim obračunom in ne ob njihovem plačilu (Zadravec 2003, 103).

SRS 25.9 določa, da mora izkaz uspeha za zunanje poslovno poročanje prikazovati zneske v dveh stolpcih: v prvem uresničene podatke v obravnavanem obračunskem obdobju in v drugem uresničene podatke v enakem prejšnjem obračunskem obdobju.

Po standardih je podjetju na voljo več različic izkaza uspeha, in sicer:

- različica I, ki ustreza nemški računovodski šoli (stroški so izkazani po naravnih vrstah – npr. materialni stroški, stroški storitev, stroški dela, obresti),
- različica II, ki ustreza angloameriški računovodski šoli (stroški so zbrani po funkcionalnih skupinah – npr. stroški proizvodnje, prodaje, uprave).

Tabela 3.2 Shema izkaza uspeha

A	čisti prihodki od prodaje
B	± sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
C	+ vrednost ustvarjenih (aktiviranih) lastnih proizvodov ali storitev
D	+ drugi prihodki od poslovanja
E	= kosmati donos iz poslovanja
F	- stroški blaga, materiala in storitev
1	stroški blaga, materiala in storitev
2	stroški materiala
3	stroški storitev
G	- stroški dela
1	stroški plač
2	stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja
H	- amortizacija neopredmet. dolgoroč. sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
I	- odpisi obratnih sredstev
J	- drugi odhodki poslovanja
K	= dobiček iz poslovanja ali izguba iz poslovanja
L	+ prihodki na podlagi deležev iz dobička podjetij v skupini
M	+ prihodki na podlagi deležev iz dobička drugih povezanih podjetij
N	+ prihodki na podlagi deležev iz dobička drugih
O	+ prihodki iz obresti in drugi prihodki od financiranja
P	- odpisi dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb
Q	- stroški obresti in drugi odhodki od financiranja
R	= dobiček iz rednega delovanja ali izguba iz rednega delovanja
S	+ izredni prihodki (tudi prihodki za poravnavo izgube iz prejšnjih let)
T	- izredni odhodki (tudi za poravnavo izgube iz prejšnjih let)
U	= celotni dobiček ali izguba
V	- davki iz dobička
W	- drugi davki
X	= čisti dobiček poslovnega leta ali čista izguba poslovnega leta

Vir: Mayr 2000, 89

3.8.1 Prihodki

Prihodki so povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanja dolgov. Večino prihodkov je mogoče opredeliti s prodajno vrednostjo prodanih poslovnih učinkov.

Prihodki niso enaki prejemkom, zato jih moramo ločiti:

- prihodke, ki ne temeljijo na prejemkih – pojavijo se v primeru, ko podjetje prejme dobaviteljev dobropis; namesto dotedanje obveznosti do njega se pojavijo izredni prihodki, ki ne pomenijo prejemka denarja,
- prihodke, ki so gospodarsko povezani s prejemki – ti prihodki se lahko pojavijo pred prejemki, obenem s prejemki ali pa kasneje kot prejemki,
- prejemke, ki ne vodijo k prihodkom – takšno naravo imajo na primer prejemki v zvezi z varščinami, ki so kasneje vrnjene, in v zvezi z dobljenimi posojili.

Po SRS 18 se prihodke razčlenjuje na redne, ki jih sestavljajo poslovni in finančni prihodki, ter na izredne prihodke.

Poslovni prihodki

Prihodki od poslovanja so prodajna vrednost prodanih proizvodov, storitev, trgovskega blaga, materiala in prejetih nadomestil v zvezi s prodajo, ki vplivajo na poslovni izid (Milost 1997, 60).

Poslovni prihodki so prihodki od prodaje (sestavljajo jih prodajne vrednosti prodanih proizvodov oziroma trgovskega blaga in materiala ter opravljenih storitev) in drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki (subvencije, dotacije, regresii, kompenzacije, premije in podobni prihodki).

Poslovne prihodke izkazujemo kot čiste prihodke, torej kot prihodke, zmanjšane za količinske in kakovostne popuste. Poslovni prihodki temeljijo na izdanih fakturah, iz katerih je razvidna vrednost prodanih proizvodov, trgovskega blaga, materiala ali opravljenega dela ter roki in pogoji plačila (Zadravec 2003, 109).

Finančni prihodki

Finančni prihodki so prihodki od naložbenja, ki se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami ter v zvezi z njihovimi terjatvami. Ločimo jih na finančne prihodke, ki niso odvisni od finančnega izida drugih (npr. prejete obresti), in na finančne prihodke, ki so odvisni od poslovnega izida drugih (npr. prejete dividende). Med finančne prihodke uvrščamo predvsem obračunane obresti in deleže v dobičku drugih ter prevrednotovalne finančne prihodke.

Prihodki od financiranja se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami. Večino prihodkov od financiranja tako predstavljajo prejete obresti in dividende (oziroma drugi deleži iz dobička drugih poslovnih sistemov). Pogoj za priznavanje teh prihodkov je, da ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti in plačljivosti (Milost 1997, 62).

Izredni prihodki

Izredni prihodki nastajajo ob izrednem povečanju sredstev ali izrednem zmanjšanju obveznosti do virov sredstev.

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki izhajajo iz dogodkov ali poslov, ki niso običajni pri rednem delovanju podjetja in ki v obravnavanem poslovnem letu povečujejo izid rednega poslovanja podjetja. Med izredne prihodke uvrščamo subvencije, dotacije in podobne prihodke, ki niso povezani s poslovnimi učinki, pogodbene kazni, prejete odškodnine, prejete are in podobno. Med izredne prihodke štejemo tudi tiste, ki so dobljeni za poravnavo izgube iz prejšnjih let, razen če gre za uporabo lastnih virov sredstev.

3.8.2 Stroški

Potroški so količine porabljenih ali obrabljenih prvin poslovnega procesa, stroški pa so cenovni (vrednostni) izraz potroškov. To pomeni, da je potroške treba pomnožiti z določenimi cenami ali vrednostnimi postavkami, s čimer so prek skupnega imenovalca spremenjeni v stroške. Stroški načeloma niso nič drugega kot cenovno izraženi potroški delovnih sredstev, predmetov dela, delovne sile in storitev pri poslovanju (Igličar in Hočevar 1997, 130).

O stroških lahko govorimo tedaj, ko:

- gre za katero od prvin poslovnega procesa (vračilo posojila ni strošek, saj pri tem ne gre za nobeno od prvin poslovnega procesa),
- se posamezna prvina v poslovnem procesu tudi troši (zemljišče kot prvina v poslovnem procesu, se ne troši, v zvezi z njim ne moremo govoriti o strošku),
- je mogoče posamezno prvino vrednostno izraziti oziroma je za njeno priskrbo potreben denar (vlogo prvine ima lahko tudi zrak, ki pa nima cene, zato njegovo trošenje ni povezano s stroški),
- so cenovno izraženi potroški smiselno povezani z nastajanjem poslovnih učinkov (zneski, ki jih poslovni sistem nameni v dobrodelne namene, nimajo značaja stroškov, ampak so odhodki),
- cenovno izraženi potroški ne prekoračujejo utemeljenega zneska (če pride do nenačrtovanega poškodovanja zaloge, na primer požar, odpisa zaloge ne moremo šteti kot strošek, temveč le kot odhodek),
- gre za tiste cenovno izražene potroške prvin poslovnega procesa, ki v primeru premajhne prodajne vrednosti poslovnih učinkov povzročajo izgubo.

Med stroški in izdatki obstajajo razmerja:

- stroški ne temeljijo na izdatkih – ti stroški se pojavijo v primeru, ko podjetje prejme osnovno sredstvo kot dotacijo, izdatkov ni, obračunati pa mora stroške amortizacije;
- stroški so gospodarsko povezani z izdatki – ti stroški se pojavijo pred izdatki, istočasno ali pa kasneje kot izdatki;
- izdatki ne vodijo k stroškom – npr. ko poslovni sistem kupi zemljišče, s tem ima izdatke, stroški pa se ne pojavijo, ker se zemljišče ne amortizira.

Vrste stroškov:

- naravne vrste stroškov,
- izvirne vrste stroškov,
- stroški glede na obseg dejavnosti.

Naravne vrste stroškov

V zvezi s trošenjem omenjenih prvin lahko govorimo o stroških delovnih sredstev, stroških predmetov dela, stroških storitev, stroških dela.

Izvirne vrste stroškov

Med običajne vrste stroškov spadajo:

- *stroški materiala* – so cenovno izraženi potroški neposrednega materiala in tistega dela materiala, ki sestavlja splošne proizvodjalne stroške ter stroške nabave, uprave in prodaje. S stroški materiala se razumejo tudi vrednosti normalnega kala in loma, porabljene energije in porabljenih nadomestnih delov;
- *stroški storitev* – so stroški prevoznih storitev, proizvodjalnih storitev, ki jih opravljajo drugi poslovni sistemi, storitev vzdrževanja, reklame in reprezentance, najemnin, zavarovalnih premij, storitev plačilnega prometa in podobno;
- *stroški amortizacije* – so stroški, ki nastajajo zaradi prenašanja nabavne vrednosti amortizljivega sredstva na poslovne učinke in so obračunani kot zmnožek amortizacijske osnove in amortizacijske stopnje;
- *stroški dela* – vsebujejo plače zaposlenih (čista plača zaposlenih, dohodnina in dajatve za socialno in pokojninsko varnost, ki bremenijo zaposlene), nadomestila plač zaposlenim (dopusti, prazniki, bolniška odsotnost), dajatve na plače (dajatve za socialno in pokojninsko zavarovanje, ki bremenijo podjetje), izplačila po pogodbah o delu in avtorskih pogodbah ter druge stroške dela;
- *stroški odpisov zalog in terjatev* – se nanašajo na zmanjševanje tovrstnega dela obratnih sredstev na iztržljivo vrednost;
- *stroški davkov* – vsebujejo le tiste davke, ki niso odvisni od poslovnega izida in ki ne spadajo med stroške dela (npr. ekološki davek);
- *stroški obresti* – se pojavljajo v zvezi z dobljenimi posojili in krediti; stroški niso odvisni od poslovnega izida.

Stroški glede na obseg dejavnosti

Pri spreminjanju obsega dejavnosti se vsi stroški ne obnašajo enako. Na stalne (fiksne) stroške spreminjanje obsega dejavnosti ne vpliva. Spremenljivi (variabilni) stroški pa so povsem odvisni od obsega dejavnosti. Stalne stroške lahko razdelimo na neomejeno stalne in omejeno stalne, spremenljive pa na sorazmerno napredujoče in nazadujoče stroške.

3.8.3 *Odhodki*

Odhodki so nasprotje prihodkov in skupaj z njimi oblikujejo poslovni izid v določenem obračunskem obdobju. Večino odhodkov lahko opredelimo kot stroške v prodanih poslovnih učinkih. Odhodki so tako žrtvovane vrednosti, ki so potrebne za doseganje prihodkov kot pridobljenih vrednosti (Milost 1997, 51).

Odhodki so tisti stroški, ki po odbitku od prihodkov soustvarjajo poslovni izid v določenem obračunskem razdobju. Nasprotno so stroški cenovni izraz potroškov v istem obračunskem razdobju, ki so v smotrni povezavi s tedanjo dejavnostjo. Vsi stroški tega razdobja nimajo značaja odhodkov. Prav tako ni nujno, da bi bil vsak odhodek povezan s stroški (Turk in Melavc 1998, 67).

Odhodki torej niso enaki stroškom, zato med njimi razlikujemo:

- odhodke, ki ne temeljijo na stroških – ti odhodki se pojavijo v primeru, ko podjetje odpiše ali zmanjša znesek kakšne terjatve; v takem primeru se pojavijo odhodki brez stroškov;
- odhodke, ki so gospodarsko povezani s stroški – ti odhodki se lahko pojavijo istočasno oziroma kasneje kot stroški;
- stroške, ki ne vodijo k odhodkom.

Odhodkov ne smemo poistovetiti z izdatki, tudi med njimi obstajajo razmerja:

- odhodki so gospodarsko povezani z izdatki – ti odhodki se lahko pojavijo pred izdatki, kasneje kot izdatki ali pa se pojavijo istočasno kot izdatki;
- odhodki niso gospodarsko povezani z izdatki – ti odhodki se lahko pojavijo, v primeru, ko podjetje odpiše terjatev; pojavijo se odhodki, izdatki pa ne;
- izdatki ne vodijo k odhodkom – npr. nakup zemljišč ali vračilo posojila.

Po standardu 17 se odhodke razvršča na redne odhodke, ki jih sestavljajo poslovni odhodki in finančni odhodki, ter na izredne odhodke.

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki so v načelu enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšanim za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. V trgovinskih podjetjih, kjer se stroški ne zadržujejo v zalogah, je treba pri ugotavljanju poslovnih odhodkov všteti še nabavno vrednost prodanega trgovskega blaga. Podobno kot trgovsko blago se obravnava tudi prodani material (SRS 2000, 127).

Odhodki poslovanja so stroški (brez obresti), ki se nanašajo na prodane poslovne učinke, ter nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga, materiala in podobnega v obračunskem obdobju. Pokriti jih je treba s prihodki istega obdobja (Milost 1997, 53).

Med poslovne odhodke spadajo proizvodjalni stroški prodanih količin, splošni stroški uprave in prodaje, neposredni stroški prodaje.

Finančni odhodki

Odhodki financiranja so odhodki, ki niso neposredno povezani z opravljanjem

osnovne dejavnosti v poslovnem sistemu, pač pa zlasti z njenim dolžniškim financiranjem in odpisom finančnih naložb (Milost 1997, 56).

Odhodki za financiranje so stroški, ki se praviloma ne zadržujejo v vrednosti nedokončane proizvodnje in zalog proizvodov. Zato lahko rečemo, da je sedaj pojav stroškov in odhodkov istočasen (Turk in Melavc 1998, 74).

Med odhodke financiranja spadajo stroški obresti, dani blagajniški popusti, stroški odpisov dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb, negativne tečajne razlike v razmerah, ko ni domače inflacije, druge postavke, npr. pokritje revalorizacijskega primanjkljaja.

Izredni odhodki

Izredni odhodki so izgubljene vrednosti, ki niso povezane z nastajanjem proizvodov in storitev kot poslovnih učinkov. Nastajajo z izrednim zmanjševanjem sredstev ali z izrednim povečevanjem obveznosti do virov sredstev. Izredni odhodki se ne morejo pojavljati iz razlogov, povezanih z osebno odgovornostjo.

Med izredne odhodke spadajo (Milost 1997, 57–58):

- neobičajne postavke, ki zmanjšujejo celoten poslovni izid in ne izvirajo iz rednega poslovanja;
- postavke, ki zmanjšujejo celoten poslovni izid in izvirajo iz preteklih obračunskih obdobj;
- znesek izgube iz prejšnjih let, ki ga namerava poslovni sistem poravnati v obračunskem obdobju;
- oblikovanje rezervacij za poravnavanje možne izgube.

3.8.4 Poslovni izid

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki v obračunskem obdobju in odraža uspešnost podjetja. SRS 19.2 določa temeljne vrste poslovnega izida, med katere spadajo dobiček, čisti dobiček in izguba ter druge vrste poslovnega izida, med katerimi so najpomembnejši prispevek za kritje, kosmati dobiček in razlika v ceni. Temeljne vrste poslovnega izida so pomembne za zunanje in notranje uporabnike, medtem ko so druge vrste poslovnega izida pomembne le za notranje uporabnike.

Dobiček je pozitiven poslovni izid in se pojavi takrat, ko je razlika med vsemi prihodki in vsemi odhodki, ki se pojavijo v obračunskem obdobju, pozitivna.

Izguba je negativen poslovni izid in je nasprotje dobičku. Pojavi se takrat, ko je razlika med vsemi prihodki in vsemi odhodki, ki se pojavijo v obračunskem obdobju, negativna. Izgubo se poravna v okviru izrednih odhodkov najkasneje v petih letih. Če je izgubo nemogoče poravnati, se zmanjšujejo do tedaj izkazane rezerve in druge sestavine kapitala.

Čisti dobiček je razlika med celotnim poslovnim izidom in obračunanim davkom iz dobička kot deležem države v njem. Ta izid pripada zgolj podjetju in ga je treba razdeliti na rezerve, na del, ki bo izplačan lastnikom, in na del, ki bo izplačan zaposlenim. Če kaj ostane, se oblikuje nerazdeljeni čisti dobiček.

Prispevek za kritje je razlika med prihodki od prodaje in spremenljivimi stroški

prodanih količin.

Kosmati dobiček je razlika med poslovnimi prihodki ter proizvodnimi stroški prodanih proizvodov in storitev skupaj z nabavno vrednostjo prodanega trgovskega blaga.

Razlika v ceni je sestavni del kosmatega poslovnega izida in je razlika med prihodki prodanega trgovskega blaga in nabavno vrednostjo prodanega trgovskega blaga.

Računovodsko poročilo mora poleg navedenih računovodskih izkazov vsebovati tudi pojasnila k računovodskim izkazom, ki vsebujejo različne informacije, ki jih navajajo Slovenski računovodski standardi in Zakon o gospodarskih družbah.

3.9 Priloge k računovodskim izkazom

Poleg navedenih računovodskih izkazov morajo družbe v letnem poročilu navesti tudi priloge k računovodskim izkazom. Priloga k računovodskim izkazom mora po 65. členu Zakona o gospodarskih družbah vsebovati (Horvat 2003, 27):

- podatke in pojasnila po določbah, ki niso vsebovane v 65. členu sedmega poglavja ZGD,
- obvezna dodatna razkritja po Slovenskih računovodskih standardih, in sicer razkritja postavk v bilanci stanja, ki jih določa SRS 24, razkritja postavk v izkazu poslovnega izida, ki jih določa SRS 25, ter
- priloge iz 65. člena ZGD, ki so zlasti neračunovodske narave.

3.10 Koristi letnega poročila

Podjetje lahko od letnega poročila pričakuje vrsto koristi, če je letno poročilo sestavljeno v skladu z vsemi pravili in postopki. Koristi, ki se tako ponujajo podjetju, lahko razdelimo na zunanje in notranje.

Zunanje koristi se kažejo, ko podjetje seznanj vse interesne skupine z določenimi podatki. S pomočjo letnega poročila se podjetje lahko med ostalim približa tudi okoljevarstvenim skupinam, ki jih zanima predvsem skrb podjetja za okolje in družbo.

Notranje koristi se kažejo v dobri informiranosti vseh zaposlenih o dogodkih v podjetju in v jasnem pregledu doseženih in načrtovanih ciljev, kar posledično vpliva tudi na večjo motiviranost.

Letno poročilo služi podjetju kot dober vir za opravljanje letnih analiz in planov podjetja.

4 OPREDELITEV KAZALNIKOV POSLOVANJA

Kazalniki omogočajo popolnejšo analizo poslovanja podjetja in hitro primerjavo z drugimi podjetji v istih ali različnih panogah. Vsi kazalniki temeljijo na računovodskih podatkih. Z njihovim analiziranjem presojujemo boniteto podjetja.

Kazalnik je relativno število, dobljeno z delitvijo določene ekonomske kategorije s kako drugo ekonomsko kategorijo. Označeni so s stopnjo udeležbe, z indeksom in s koeficientom.

Stopnjo udeležbe računamo, kadar želimo primerjati del vrednosti s celotno vrednostjo. Najpogosteje se pomnoži s 100, da se dobi v odstotkih izraženo stopnjo udeležbe.

Indeks računamo, kadar primerjamo istovrstne podatke, ki zrcalijo različne, vendar med seboj sorodne procese ali stanja. Mnogokrat se dobljeni količnik pomnoži s 100, da se dobi v odstotkih izražen indeks.

Koeficient dobimo, kadar primerjamo raznovrstne podatke, ki zrcalijo med seboj primerljive procese in stanja (gospodarnost, dobičkonosnost). Praviloma je koeficient število, ki se redko pomnoži s 100.

4.1 Kazalniki financiranja

Kazalniki financiranja so usmerjeni v analizo financiranja podjetja (pasivna stran bilance stanja), pri čemer nas zanima delež kapitala, dolgovi in časovnih razmejitev v strukturi vseh virov financiranja. Ti kazalniki so pomembni pri dolgoročnih odločitvah o politiki financiranja podjetja, med zunanjimi uporabniki pa zanimajo posojilodajalce podjetja, saj jim kažejo na tveganost glede vračil glavnice in obresti (Igličar in Hočevar 1997, 231).

$$\text{Stopnja lastniškosti financiranja} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

$$\text{Stopnja dolžniškosti financiranja} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

$$\text{Stopnja dolgoročnosti financiranja} = \frac{\text{vsota kapitala in dolgoročnih dolgov} \\ (\text{skupaj z dolgoroč. rezervacijami})}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

4.2 Kazalniki investiranja

S kazalniki investiranja analiziramo strukturo sredstev (aktivno stran bilance stanja). Tako ugotavljamo, kam je podjetje vlagalo svoja sredstva in kakšno strukturo sredstev ima glede na vlaganja. Kazalniki investiranja so močno odvisni od dejavnosti, ki jo podjetje opravlja.

$$\text{Stopnja osnovnosti investiranja} = \frac{\text{osnovna sredstva}}{\text{sredstva}}$$

4.3 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Pri kazalnikih vodoravnega finančnega ustroja med seboj primerjamo posamezne postavke sredstev in posamezne postavke obveznosti do virov sredstev. Njihove vrednosti so še posebej zanimive za posojilodajalce, saj kažejo plačilno sposobnost podjetja v danem trenutku (Biloslavo 1999, 118).

$$\text{Koef. kapitalske pokritosti OS} = \frac{\text{kapital}}{\text{osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)}}$$

Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient):

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{likvidna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient):

$$\text{Pospešeni koeficient} = \frac{\text{vsota likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient):

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

4.4 Kazalniki gospodarnosti

S kazalniki gospodarnosti želimo ugotoviti, koliko smo ustvarili dobička ali izgube in kako smo bili glede na razpoložljiva sredstva uspešni.

$$\text{Koeficient gospodarnosti poslovanja} = \frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}}$$

$$\text{Koeficient celotne gospodarnosti} = \frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}}$$

4.5 Kazalniki donosnosti

Pri kazalnikih donosnosti nas zanima donosnost oziroma rentabilnost prihodkov, sredstev in kapitala. Kazalniki donosnosti kažejo predvsem uspešnost poslovanja podjetja, ekonomičnost in rentabilnost podjetja.

$$\text{Koef. dobičkonos. kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček v poslovnem letu}}{\text{povprečni kapital (brez čistega poslov. izida prouč. leta)}}$$

5 PREDSTAVITEV PODJETJA

5.1 Dejavnost podjetja

Naziv:	Eurokabel, proizvodnja in trgovina, d. o. o., Kanal
Sedež:	5213 Kanal, Lig 17
Dejavnost družbe:	31.300 – proizvodnja izoliranih električnih kablov in žic
Predmet poslovanja:	- proizvodnja kablov in kabelskih sklopov za belo tehniko, svetila, malo ročno orodje in avtomobilsko industrijo, - proizvodnja tuljav za elektromotorje in zaganjalnike - trgovina na debelo z elektro materiali
Osnovni kapital:	3.000.000,00 SIT
Ustanovitelj:	Miran Ipavec
Direktor:	Miran Ipavec

Ustanovitev podjetja Eurokabel, d. o. o. Kanal sega v leto 1994 kot proizvodnja in trgovina s stoddstotnim tujim deležem. Celotni proizvodni program je temeljil na proizvodnem vzorcu lastnika družbe in na njegovi tehnologiji. Leta 1995 pa je družba podpisala kooperacijsko pogodbo z Iskro Avtoelektriko, d. d. Šempeter pri Gorici. Od takrat naprej se izvaja kooperacija za Iskro Avtoelektriko, d. d. kot glavna dejavnost.

Glavna dejavnost podjetja je proizvodna kooperacija sestavnih delov za elektromotorje in zaganjalnike (tuljave) za Iskro Avtoelektriko, d. d. iz Šempetra, kot dopolnilna dejavnost pa izdelava kabelskih sklopov za avtomobilsko industrijo in industrijo bele tehnike ter trženje kabelskih priključkov za malo ročno orodje, belo tehniko in lesno-obdelovalne stroje. V zadnjem času je podjetje eden glavnih dobaviteljev delov za svetila in luči manjšim proizvajalcem po vsej Sloveniji. Poleg glavne dejavnosti opravlja podjetje proizvodno kooperacijo kabelskih setov za italijanskega naročnika.

Osnovni in glavni napor so v podjetju namenjeni ohranjanju delovnih mest in zagotavljanju primernega zaslužka zaposlenim, dvigniti skušajo tudi izobrazbeno in poslovno raven zaposlenih. Sledijo vsem potencialnim, umskim in tehničnim usmeritvam v želji po ustvarjanju čim večjega dobička.

Poslanstvo podjetja je stalno spremljanje in sledenje razvoju tuljav za elektromotorje in zaganjalnike ter kablov in kabelskih sklopov, tako v pogledu tehničnih rešitev in kakovosti kot tudi cenovne konkurenčnosti. Kot poslanstvo so si zadali tudi varovanje okolja (ekološko čista proizvodnja, ves material se reciklira) in čim boljše informiranje poslovnih partnerjev.

Strategija podjetja zajema naslednje ključne sestavine: pridobitev novih tržišč, širitev kooperacijske mreže, izboljšanje kakovosti proizvodov in dvig izobrazbene ravni zaposlenih.

Osnovna potreba podjetja je čim večja prodaja in s tem ustvarjanje primernega dobička, sledi potreba po čim višji donosnosti izdelkov, kar je pogoj za zadovoljitev prve potrebe.

Vrednote? Vsak človek ima svoje vrednote, tako ima tudi vsako podjetje določene

neke vrednote, ki so značilne le za to podjetje. Vrednote podjetja Eurokabel so predvsem urejenost, hitrost, natančnost, spoštovanje kupca, uglednost in varovanje okolja.

Kakovost poslovanja zahteva določeno raven in organiziranost v proizvodnji.

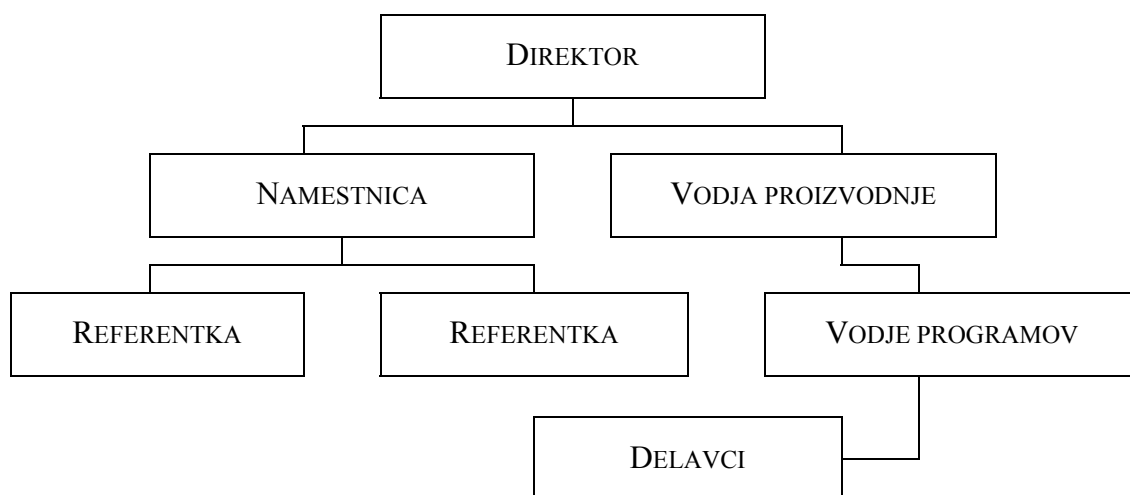
Zagotavljanje kakovosti proizvodov je na primerni ravni in želi dosegati ISO standarde. Podjetje je dobilo priznanje Iskre Avtoelektrike za vzornega dobavitelja.

Zaradi zaposlovanja v zadnjih letih, pomoči prireditvam v občini, rednega plačevanja računov in plač delavcem ter vztrajnosti na demografsko ogroženem območju uživa podjetje v svojem okolju precejšen ugled.

5.2 Organiziranost podjetja

Na sliki 5.1 lahko vidimo strukturo in organiziranost podjetja Eurokabel.

Slika 5.1 Organigram podjetja



Vir: Eurokabel 2006

5.3 Sestava in izobrazbena struktura zaposlenih

Podjetje šteje 57 zaposlenih, od tega 48 za nedoločen čas. V neposredni proizvodnji prevladuje večinoma ženska delovna sila (78 %), kar je pogojeno s samo naravo dela. Gre predvsem za ročno delo, kjer igra pomembno vlogo spretnost prstov. Velika večina osebja so domačini. Podjetje ima med svojimi cilji zaposlovanje aktivnega prebivalstva na liško-kambreškem območju ter njeni okolici, omogočanje zaslužka ter socialne varnosti. Naj omenim še, da so delavci v proizvodnji plačani po normi, in sicer po individualni normi, delavci v upravi podjetja pa po času. Norma je po opredelitvi vnaprej predpisan količinski učinek dela v časovni enoti pri določenih tehničnih in organizacijskih pogojih dela v podjetju. Na doseganje tega vnaprej predpisanega količinskega učinka oziroma na izpolnitev norme se veže izplačilo zaslužka delavcem v proizvodnji.

Prostost v odločanju je odvisna od položaja posameznika v hierarhični lestvici podjetja. Vsekakor pa je prostost odločanja vedno omejena z dogovorjenimi – sprejetimi okviri politike podjetja.

Soodločanje je v podjetju kot vrednota pristno, vendar je uveljavljeno le v najožjem vodstvu. Navzdol se skoraj ne prakticira, razen pri strokovno-tehnično odločitvah.

V odnosu do ljudi se prepletata koncepta motivacije izvajalcev in ukazovanja. V proizvodnji je prisoten ukazovalen način vodenja.

Znanju podjetje posveča zadnji čas veliko pozornost, kar se kaže v izobraževanju strokovnega osebja, v naročanju strokovne literature, po obiskih seminarjev in sejmov.

Med vodstvom in delavci vladajo prijateljski odnosi, kar se kaže tudi v vsakoletnih izletih, ki jih organizira vodstvo; čutijo se pripadniki podjetja.

Tabela 5.1 Stanje zaposlenih glede na izobrazbo

<i>Stopnja izobrazbe</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
Visoka šola	1	1
Višja šola	2	2
Srednja šola	11	10
Poklicna šola	20	18
Osnovna šola	23	24
Skupaj	57	55

Vir: Eurokabel 2006

V tabeli 5.1 prikazujem strukturo zaposlenih v podjetju glede na izobrazbo. V podjetju je največ zaposlenih s končano osnovno šolo, sledijo jim zaposleni s poklicnimi šolami, kar je glede na proizvodni proces in samo naravo delo povsem primerno. Vodje proizvodnih enot imajo v glavnem srednjo izobrazbo strojne in elektro smeri. Ključne položaje v podjetju zasedajo zaposleni z visoko in višjo izobrazbo, tako da lahko sklepam, da so vodilni zaposleni dovolj teoretično in strokovno usposobljeni za opravljanje svojega dela. Glede na izobrazbeno strukturo zaposlenih ni mogoče iskati negativnih vplivov na učinkovitost zaposlenih in s tem na poslovno uspešnost podjetja.

V tabeli 5.2 je prikazana starostna struktura zaposlenih.

Tabela 5.2 Stanje zaposlenih glede na starost

<i>Starost</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
Od 20–30	17	20
31–40	21	19
41–50	14	12
Nad 50	5	4
Skupaj	57	55

Vir: Eurokabel 2006

Glede vpliva starostne strukture zaposlenih na poslovno uspešnost lahko rečemo, da večja povprečna starost zaposlenih v podjetju pomeni večje dodatke za delovno dobo pri izplačilu plač, to pa povečuje stroške dela v bilanci uspeha in negativno vpliva na poslovno uspešnost. Visoka povprečna starost zaposlenih negativno vpliva na optimalen dolgoročni razvoj podjetja, ki zahteva vključevanje mladih v poslovni proces. Podjetje

Eurokabel ima dokaj uravnoteženo starostno strukturo zaposlenih. Poskrbeli so za dolgoročni razvoj podjetja z vključevanjem mladih v poslovni proces, pred tveganjem pomanjkanja izkušenj mladih zaposlenih pa so zavarovani z zadostnim deležem starejših, izkušenih zaposlenih.

6 PREDSTAVITEV IN ANALIZA LETNEGA POROČILA PODJETJA

6.1 Analiza bilance stanja na dan 31. 12. 2005

6.1.1 Sredstva

Za neposredno uresničevanje gospodarskih ciljev so potrebna sredstva. Znesek in sestava sredstev sta odvisni od vrste in obsega dejavnosti. Obseg potrebnih sredstev za poslovanje podjetja se med podjetji razlikuje. Za trgovsko dejavnost je značilna prevladujoča vrednost gibljivih sredstev nad stalnimi sredstvi, v industrijski dejavnosti pa prevladujoča vrednost stalnih sredstev nad gibljivimi, kar se pokaže tudi pri obravnavanem podjetju.

Tabela 6.1 Sredstva (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	<i>2005</i>		<i>2004</i>		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Stalna sredstva	93.246	70,3	88.143	60,1	105,8
Gibljiva sredstva	38.830	29,2	57.450	39,2	67,6
Aktivne časovne razmejitve	639	0,5	1.009	0,7	63,3
Skupaj	132.715	100,0	146.602	100,0	90,5
Zabilančna sredstva	106.164		83.418		127,3

Vir: Eurokabel 2006

Iz tabele 6.1 se vidi, da so se celota sredstva družbe Eurokabel, ki jih sestavljajo stalna in gibljiva sredstva, v tekočem letu glede na preteklo leto zmanjšala za 9,5 %, pri čemer so se stalna sredstva povečala za 5,8 %, gibljiva pa zmanjšala za 32,4 %. Družba ima med sredstvi vezane tudi aktivne časovne razmejitve, ki se nanašajo na vnaprej plačane stroške in predstavljajo v preteklem letu 0,7 %, tekočem letu pa 0,5 %, glede na preteklo leto so se zmanjšale za 28,7 %. V tabeli sem prikazala, da ima družba Eurokabel tudi zabilančna sredstva, v tekočem letu glede na preteklo leto so se povečala za 27,3 %.

Družba ima zabilančne obveznosti iz naslednjih naslovov: zavarovanje bančnih kreditov (hipoteka, premičnine, oprema, zaloge blaga in materiala, izdane bianco menice ter poroštva) in zaloge tujega materiala v skladišču družbe.

Stalna sredstva

Stalna sredstva so enaka vsoti neopredmetenih dolgoročnih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev ter dolgoročnih finančnih naložb. Zanje je značilno, da imajo koeficient obračanja manjši od ena, tako da se v enem letu ne obrnejo niti enkrat oziroma niti enkrat ne spremenijo svoje pojavnosti.

Tabela 6.2 Stalna sredstva (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	2005		2004		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Neopredmetena dolgoročna sredstva	702	0,8	769	0,9	91,3
Opredmetena osnovna sredstva	82.994	89,0	87.374	99,1	95,0
Dolgoročne finančne naložbe	9.550	10,2	0	0,0	0,0
Skupaj	93.246	100,0	88.143	100,0	105,8

Vir: Eurokabel 2006

Iz tabele 6.2 je razvidno, da v družbi s proizvodno dejavnostjo predstavljajo daleč največji delež med stalnimi sredstvi opredmetena osnovna sredstva. Med temi sredstvi prevladujejo vrednosti proizvodne in druge opreme.

V tekočem letu so se glede na preteklo leto opredmetena osnovna sredstva zmanjšala za 5 %. Neopredmetena dolgoročna sredstva, med katerimi so v družbi samo dolgoročne premoženjske pravice, predstavljajo zelo nizek delež v stalnih sredstvih, v tekočem letu glede na preteklo leto so se zmanjšala za 8,7 %. V letu 2005 ima družba Eurokabel tudi dolgoročne finančne naložbe v vrednosti 9.550 tisoč SIT.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva se pojavljajo v obliki stvari; zanje je značilno, da se njihova vrednost prenaša na proizvode in storitve postopoma, torej v daljšem obdobju od enega leta, zato je njihov koeficient manjši od ena.

Tabela 6.3 Opredmetena osnovna sredstva (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	2005		2004		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Zemljišča	7.369	8,9	7.369	8,4	100,0
Zgradbe	12.652	15,2	13.197	15,1	95,9
Proizvajalna oprema	45.854	55,3	52.261	59,8	87,7
Druga oprema	16.842	20,3	14.389	16,5	117,1
Drobni inventar	110	0,1	158	0,2	69,6
Opredmetena sredstva v izdelavi	167	0,2	0	0,0	0,0
Predujmi za opremo	0	0,0	0	0,0	0,0
Skupaj	82.994	100,0	87.374	100,0	95,0

Vir: Eurokabel 2006

Opredmetena osnovna sredstva so se v tekočem letu glede na prejšnje leto zmanjšala za 5 %. Najbolj se je v tekočem letu glede na prejšnje leto povečala druga oprema. Največji delež med opredmetenimi osnovnimi sredstvi v tekočem letu predstavljajo proizvodne naprave in stroji s kar 55,3 %, z 20,3 % sledi druga oprema, ki se nanaša na vlaganja v posodabljanje in povečanje zmogljivosti proizvodne opreme. Temu sledijo

zgradbe s 15,2 % in zemljišča z 8,9 %. Opredmetena sredstva v izdelavi predstavljajo v tekočem letu 0,2 %.

Za zavarovanje prejetih finančnih posojil ima družba zastavljene vse nepremičnine (100 %).

Amortizacija

Vrednost neopredmetenih osnovnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev se zmanjšuje z amortiziranjem.

Družba Eurokabel obračunava amortizacijo posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in je tako obračunana kot zmnožek med amortizacijsko osnovo, ki predstavlja nabavno vrednost, povečano ali zmanjšano za prevrednotenje zaradi okrepitve ali oslabitve vrednosti osnovnega sredstva in amortizacijsko stopnjo v breme stroškov.

Amortizacijske stopnje prikazuje tabela 6.4.

Tabela 6.4 Amortizacijske stopnje v podjetju Eurokabel

	<i>Stopnja v %</i>
Gradbeni objekti	5,00
Oprema za opravljanje osnovne dejavnosti	25,00
Druga oprema	25,00
Transportna oprema	25,00
Osebni avtomobil	12,50
Računalniška oprema	50,00

Vir: Eurokabel 2006

Amortizacija, obračunana od zneska, ugotovljenega s prevrednotenjem zaradi okrepitve, ne bremeni stroškov, ampak prevrednotovalni popravek kapitala, oblikovan z okrepitvijo stalnega sredstva. Tako tudi zmanjšanje vrednosti osnovnih sredstev zaradi oslabitve ni strošek amortizacije, temveč prevrednotovalni poslovni odhodek.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca po tem, ko se je sredstvo začelo uporabljati za opravljanje dejavnosti, za katero je namenjeno. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo se začne amortizirati, ko je na voljo.

Gibljava sredstva

Od gibljivih sredstev le obratna sredstva v obliki stvari v celoti prenesejo svojo vrednost na poslovne učinke. Gibljiva sredstva spreminjajo svojo obliko in prehajajo iz ene vrste v drugo v obdobju, krajšem od enega leta, zato imajo koeficient obračanja večji od ena.

Tabela 6.5 Gibljava sredstva (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	2005		2004		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Zaloge	13.277	34,2	11.670	20,3	113,8
Dolgoročne poslovne terjatve	0	0,0	0	0,0	0,0
Kratkoročne poslovne terjatve	18.159	46,8	28.400	49,4	63,9
Kratkoročne finančne naložbe	7.394	19,0	17.375	30,2	42,6
Denarna sredstva	0	0,0	5	0,1	0,0
Skupaj	38.830	100,0	57.450	100,0	67,6

Vir: Eurokabel 2006

Gibljava sredstva so se v tekočem letu glede na prejšnje leto zmanjšala za 32,4 %. V proučevanem obdobju so v družbi Eurokabel med gibljivimi sredstvi najbolj porasle zaloge, in sicer za 13,8 %. Največji delež med gibljivimi sredstvi predstavljajo kratkoročne poslovne terjatve s 46,8 %, glede na prejšnje leto so se zmanjšale za 36,1 %. Na drugem mestu so zaloge s 34,2 %, na tretjem mestu pa kratkoročne finančne naložbe z 19 %. Med gibljivimi sredstvi družba Eurokabel nima vezanih sredstev v dolgoročne poslovne terjatve in denarna sredstva.

Zaloge

Zaloge prikazujejo gibljava sredstva podjetja, ki se pojavljajo v obliki stvari in so prikazana v tabeli 6.6.

Tabela 6.6 Zaloge (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	2005		2004		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Material	3.998	30,1	3.310	28,4	120,8
Nedokončana proizvodnja	0	0,0	0	0,0	0,0
Proizvodi	3.885	29,3	2.098	18,0	185,2
Trgovsko blago	5.394	40,6	6.262	53,6	86,1
Dani predujmi za zaloge	0	0,0	0	0,0	0,0
Skupaj	13.277	100,0	11.670	100,0	113,8

Vir: Eurokabel 2006

Zaloge predstavljajo 10 % vseh sredstev in 34,2 % gibljivih sredstev. V primerjavi s preteklim letom so se povečale za 13,8 %. V strukturi zalog predstavljajo največji delež zaloge trgovskega blaga, in sicer 40,6 %, ki so se v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšale za 13,9 %. Sledi zaloga materiala, ki znaša 30,1 % in se je v primerjavi s prejšnjim letom povečala za 20,8 %.

Zaloga material predstavlja majhno vrednost zaradi kooperacije, ki pomeni, da se proizvodna storitev izvaja na naročnikovem materialu, zaradi katerega sredstev ni treba vezati v zaloge, te se kažejo v zabilančnih sredstvih. Majhno vrednost predstavljajo tudi

proizvodi, in sicer 29,3 %, v primerjavi s preteklim letom so se povečali za 85,2 %. V nedokončani proizvodnji in danih predujmih za zaloge pa vezanih sredstev ni.

Zaloge materiala in zaloge trgovskega blaga so v podjetju vrednotili po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive dajatve ter neposredni stroški nabave. Za zaloge materiala uporabljajo metodo zaporednih cen oziroma FIFO metodo, za zaloge trgovskega blaga pa metodo povprečnih cen.

Poslovne terjatve

Poslovne terjatve prikazujejo gibljiva sredstva v obliki pravic in so glede na njihovo zapadlost in plačilo razdeljena na dolgoročne in kratkoročne. Kot je razvidno iz tabele 6.6, družba Eurokabel med gibljivimi sredstvi nima dolgoročnih poslovnih terjatev. Kratkoročne poslovne terjatve predstavljajo 13,7 % vseh sredstev in 46,8 % gibljivih sredstev. V primerjavi s preteklim letom so se zmanjšale za 36,1 %, kar je razvidno iz tabele 6.5. Večina kratkoročnih terjatev se nanaša na terjatve do kupcev, ki predstavljajo 69,7 %, ostale pa na terjatve do drugih, ki predstavljajo 30,3 %.

Pri terjativah podjetja moram omeniti, da podjetje prodaja terjatve drugemu podjetju, kar imenujemo faktoring. Glavni razlog faktoringa je vnaprejšnji prejem plačila za prodane fakture.

Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe predstavljajo 5,6 % vseh sredstev in 19 % gibljivih sredstev. Sestavljajo jih kratkoročne finančne naložbe do drugih, ki so se v tekočem letu glede na prejšnje leto zmanjšale za 57,4 %, kar prikazuje tabela 6.5.

6.1.2 Obveznosti do virov sredstev

Obveznosti do virov sredstev oblikujejo pasivno stran bilance stanja, iz katere izhaja oblika financiranja sredstev v aktivih. Obveznosti do virov sredstev so razmerja poslovnega sistema do drugih pravnih in fizičnih oseb, pa tudi do lastnikov poslovnega sistema. Do vseh virov ima podjetje obveznosti. Ene je treba vrniti, za druge pa poskrbeti, da ohranijo svojo vrednost in da se kapitalizirajo (Zadravec 2003, 81–82).

Tabela 6.7 Obveznosti do virov sredstev (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	<i>2005</i>		<i>2004</i>		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Kapital	-6.446	-4,9	4.027	2,8	/
Rezervacije	0	0,0	0	0,0	0,0
Kratkoročni dolgovi	106.164	80,0	118.795	81,0	89,4
Dolgoročni dolgovi	32.997	24,9	23.780	16,2	138,8
Pasivne časovne razmejitve	0	0,0	0	0,0	0,0
Skupaj	132.715	100,0	146.602	100,0	90,5
Lastni viri	-6.446	-4,9	4.027	2,8	/
Dolgovi	139.161	104,9	142.575	97,2	97,6

Vir: Eurokabel 2006

Iz tabele 6.7 je mogoče razbrati, da je v proučevani družbi Eurokabel kapital v obeh obdobjih zanemarljiva oblika obveznosti do virov sredstev, v preteklem z 2,8 % celotnih obveznosti do virov sredstev in v tekočem letu z negativnim kapitalom. Na osnovi takšnega deleža kapitala ugotavljam, da v družbi prevladujejo obveznosti do virov sredstev, ki so vračljive. Dolgovi, ki so po določenem roku vračljivi, so v preteklem letu udeleženi s 97,2 % deležem celotnih obveznosti do virov sredstev, v tekočem letu pa s 104,9 % deležem celotnih obveznosti do virov sredstev. Iz tega sledi, da so se dolgovi do poslovnih partnerjev izven podjetja zmanjšali za 2,4 %. Pri tem so se vse obveznosti do virov sredstev v tekočem letu glede na preteklo leto zmanjšale za 9,5 %, za toliko, kot so se zmanjšala tudi sredstva družbe Eurokabel. V obveznostih do virov sredstev dolgoročne rezervacije in pasivne časovne razmejitve ne predstavljajo nobenega deleža.

Kapital

Kapital prikazuje obveznost do lastnikov podjetja, ki ga ni treba vrniti, razen v primeru prenehanja podjetja. Zelo pomembno je tudi, da tako delniške družbe kot družbe z omejeno odgovornostjo odgovarjajo upnikom za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem, kar pomeni, da dejansko odgovarjajo s kapitalom. Njegovo razdelitev prikazuje tabela 6.8.

Tabela 6.8 Kapital (v tisoč SIT)

	2005	2004
Vpoklicani kapital-osnovni kapital	3.000	3.000
Rezerve iz dobička – zakonske	52	52
Preneseni čisti dobiček	0	0
Prenesena čista izguba	0	0
Čisti dobiček poslovnega leta	0	975
Čista izguba poslovnega leta	9.498	0
Prevrednotovalni popravki kapitala	0	0
Skupaj	-6.446	4.027

Vir: Eurokabel 2006

Vpoklicani kapital je sestavljen iz 100 % osnovnega kapitala, ki znaša 3.000.000 SIT. V tekočem letu je čista izguba znašala 9.498.000 SIT, v prejšnjem letu pa je bil prikazan čisti dobiček v vrednosti 975.000 SIT. Zaradi izgube znaša celotni kapital podjetja -6.446.000 SIT.

Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti

Dolgoročni dolgovi so obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je treba poravnati v obdobju, daljšem od leta dni. Med dolgoročne finančne obveznosti so uvrščena dolgoročno dobljena posojila od bank in podjetij v državi, med dolgoročne poslovne obveznosti pa so uvrščene dolgoročne obveznosti iz finančnega najema.

Tabela 6.9 Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti (v tisoč SIT)

	2005	2004
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	10.946	18.913
Druge dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	22.051	4.867
Skupaj	32.997	23.780

Vir: Eurokabel 2006

Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti predstavljajo 24,9 % vseh obveznosti do virov sredstev. V primerjavi s preteklim letom so se dolgoročne finančne in poslovne obveznosti povečale za 38,8 %, kar je posledica najemanja dolgoročnih posojil za financiranje investicij v osnovna sredstva, povečanega obsega tekočega poslovanja in finančnega najema za nov vozni park. Največji delež dolgoročnih obveznosti predstavljajo dolgoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih, in sicer 66,8 %. Sledi 33,2 % delež dolgoročnih obveznosti, ki predstavljajo dolgoročno dobljena posojila pri bankah doma. Nominirana so v domači valuti, nekatera pa v tuji – v evrih, z rokom odplačila od 5 do 10 let in z mesečnim obročnim odplačevanjem. Družba ima dolgoročna posojila pri bankah zavarovana z menicami, z zastavo nepremičnin, z zastavo osnovnih sredstev, z zastavo zalog in blaga v skladišču.

Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti

Kratkoročni dolgovi so obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki zapadejo v plačilo v roku, krajšem od enega leta. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti predstavljajo 81 % vseh obveznosti do virov sredstev in obsegajo kratkoročne finančne obveznosti do bank, kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev in kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih.

Tabela 6.10 Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti (v tisoč SIT)

Postavka	2005		2004		Indeks 05/04
	Znesek	Delež	Znesek	Delež	
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	57.230	53,9	55.538	46,8	103,1
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	15.878	15,0	34.026	28,6	46,7
Druge kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	33.056	31,1	29.231	24,6	113,1
Skupaj	106.164	100,0	118.795	100,0	89,4

Vir: Eurokabel 2006

Kratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljajo največji delež kratkoročnih finančnih obveznosti, in sicer 53,9 % v tekočem letu in 46,8 % v prejšnjem letu. V primerjavi s preteklim letom so se povečale za 3,1 %. Kratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljajo kratkoročno dobljena posojila pri domačih bankah, ki so

nominirana v tolarjih in zavarovana z menicami.

Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih predstavljajo drugi največji delež med kratkoročnimi finančnimi in poslovnimi obveznostmi, in sicer 31,3 %. V preteklem letu so predstavljale 24,6 % delež. V primerjavi s preteklim letom so se povečale za 13,1 %, kar je posledica zmanjšanja kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev.

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev obsegajo najmanjši delež vseh kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti, in sicer 15 % delež. V preteklem letu so predstavljale le 28,6 %. Stanje obveznosti do dobaviteljev se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšalo za 53,3 %.

6.2 Analiza izkaza poslovnega izida za leto 2005

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje, koliko prihodkov je podjetje ustvarilo v enem letu, koliko je bilo odhodkov in poslovni izid, ustrezen takšnemu poslovanju.

Družba Eurokabel si je izbrala za izdelavo izkaza uspeha različico I, kjer se poslovni izid ugotavlja stopenjsko, in sicer na ravni poslovanja in financiranja kot rednega delovanja ali izrednih postavk zunaj rednega delovanja. Pri tej različici so stroški izkazani po naravnih vrstah.

Čisti prihodki

Tabela 6.11 prikazuje podatke o čistih prihodkih od prodaje, ki vsebujejo prodajno vrednost proizvodov oziroma trgovskega blaga in materiala ter opravljenih storitev.

Tabela 6.11 Čisti prihodki (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	<i>2005</i>		<i>2004</i>		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
- proizvodi in storitev doma	218.023	92,2	195.720	86,1	111,4
- blago in material doma	6.234	2,6	6.191	2,7	100,7
- proizvodi in storitev v tujini	12.137	5,2	25.327	11,2	47,9
- blago in material v tujini	0	0,0	0	0,0	0,0
Čisti prihodki od prodaje	236.394	100,0	227.238	100,0	104,0

Vir: Eurokabel 2006

Čisti prihodki od prodaje so se v primerjavi s prejšnjim letom povečali za 4 %. Največji delež predstavljajo proizvodi in storitve na domačem trgu, in to kar 92,2 %. Sledijo jim proizvodi in storitve na tujem trgu s 5,2 %, ti so se glede na lansko leto najbolj zmanjšali, in sicer za 52,1 % zaradi upada naročil za italijanskega kupca.

Drugi poslovni prihodki

Drugi poslovni prihodki prikazujejo prihodke, ki so povezani s poslovnimi učinki, med katere spadajo subvencije, kompenzacije, najemnine in podobni prihodki.

Drugi poslovni prihodki so se v primerjavi s prejšnjim letom povečali za 722,7 %,

kar je predvsem odraz povečanja prihodkov od kompenzacij.

Poslovni odhodki – stroški materiala, blaga in storitev

Poslovni odhodki prikazujejo stroške nabavne vrednosti prodanega blaga, materiala in storitev.

Tabela 6.12 Poslovni odhodki (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	<i>2005</i>		<i>2004</i>		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Nabavna vrednost prodanega blaga	4.281	5,7	4.200	5,5	101,9
Stroški materiala	11.986	16,0	25.616	33,5	46,8
Stroški storitev	58.706	78,3	46.652	61,0	125,8
Skupaj	74.973	100,0	76.468	100,0	98,1

Vir: Eurokabel 2006

Poslovni odhodki so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 1,9 %. Med stroški materiala in storitev predstavljajo največji delež stroški storitev, kar 78,3 %. V primerjavi s prejšnjim letom so se stroški storitev povečali za 25,8 %. Stroški materiala obsegajo 16 % nastalih stroškov, glede na prejšnje leto so se zmanjšali za 53,2 %, in sicer zaradi spremenjene strukture prodaje izdelkov.

Stroški dela

Stroške dela sestavljajo plače in nadomestila zaposlenih ter vse dajatve in davki na plače, ki bremenijo podjetje.

Tabela 6.13 Stroški dela (v tisoč SIT)

<i>Postavka</i>	<i>2005</i>		<i>2004</i>		<i>Indeks 05/04</i>
	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	<i>Znesek</i>	<i>Delež</i>	
Stroški plač	112.418	71,0	93.539	70,4	120,2
Stroški pokojninskih zavarovanj	10.088	6,4	8.278	6,2	121,9
Stroški drugih zavarovanj	8.264	5,2	6.942	5,2	119,0
Drugi stroški dela	27.500	17,4	24.103	18,2	114,1
Skupaj	158.270	100,0	132.862	100,0	119,1

Vir: Eurokabel 2006

Stroški dela so se v primerjavi s prejšnjim letom povečali za 19,1 %. Največji delež predstavljajo stroški plač, in sicer 71 %. Drugi stroški dela predstavljajo 17,4 % delež, stroški pokojninskih zavarovanj 6,4 % delež, 5,2 % delež pa predstavljajo drugi stroški zavarovanj. Družba je plače zaposlenih delavcev izplačevala po panožni kolektivni pogodbi, druge stroške dela pa je obračunavala in plačevala po kolektivni pogodbi.

Amortizacija

Amortizacija zmanjšuje vrednost osnovnih sredstev ter prevrednotovalne poslovne odhodke, ki zmanjšujejo vrednost osnovnih sredstev zaradi oslabitve. V letu 2005 se je amortizacija v primerjavi s preteklim letom povečala za 19,7 %. Družba v letu 2005 ni spreminjala amortizacijskih stopenj.

Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev

Leta 2005 je imela družba v primerjavi s preteklim letom za 7,9 % nižje finančne prihodke iz kratkoročnih terjatev, in sicer v vrednosti 1.519 tisoč tolarjev. Finančni prihodki družbe so drugi finančni prihodki iz obresti in kratkoročnih terjatev.

Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti

Finančni odhodki so v letu 2005 znašali 9.579 tisoč tolarjev in so bili v primerjavi s preteklim letom nekoliko nižji – za 14 %, kar je predvsem posledica nižjih obresti.

Dobiček/izguba

Poslovni uspeh dobimo kot razliko med prihodki in odhodki. Če je razlika med prihodki in odhodki pozitivna, posluje podjetje z dobičkom, če je razlika med prihodki in odhodki negativna, pa z izgubo. Večja kot je razlika med prihodki in stroški, bolj je podjetje uspešno. Dobiček podjetju omogoča posodabljanje in širjenje poslovanja, izguba pa vodi v njegovo upadanje. Dobiček je namenjen predvsem vlagateljem in povečanju kapitala podjetja, medtem ko izguba zmanjšuje kapital podjetja in s tem njegovo donosnost.

Tabela 6.14 Izkaz bilančnega dobička (v tisoč SIT)

	2005	2004
Čisti dobiček poslovnega leta	0	3.528
Čista izguba poslovnega leta	10.473	0
Preneseni čisti dobiček	975	0
Prenesena čista izguba	0	2.501
Povečanje zakonskih rezerv	0	52
Bilančni dobiček	0	975
Bilančna izguba	9.498	0

Vir: Eurokabel 2006

Za poslovno leto 2005 je družba Eurokabel v izkazu poslovnega izida ugotovila čisto izgubo v vrednosti 10.473 tisoč SIT. Glede na preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let v vrednosti 975 tisoč SIT znaša bilančna izguba za leto 2005 9.498 tisoč SIT.

V preteklem letu je znašal čisti dobiček 3.528 tisoč SIT. Glede na preneseno čisto izgubo iz prejšnjih let v vrednosti 2.501 tisoč SIT in oblikovanje zakonskih rezerv v vrednosti 52 tisoč SIT je znašal bilančni dobiček 975 tisoč SIT. Ugotovljen bilančni dobiček poslovnega leta 2004 je po sklepu lastnika družbe ostal nerazporejen, kar je v

letu 2005 prispevalo k zmanjšanju čiste izgube.

6.3 Analiza kazalnikov

6.3.1 Kazalniki financiranja (vlaganja)

S temi kazalniki proučujemo podatke na pasivni strani bilance stanja. Lahko jih imenujemo tudi navpična analiza obveznosti do virov sredstev. Kazalniki nam tako kažejo sestavo obveznosti do virov sredstev oziroma način financiranja premoženja podjetja. Ti kazalniki so pomembni za lastnike in upravljalce podjetja, saj financiranje z dolgovi vpliva na finančno tveganje in donosnost podjetja. Donosnost in tveganje sta ponavadi povezana, saj več kot ima podjetje dolžniških virov financiranja, bolj je poslovanje podjetja tvegano. Hkrati pa uporaba relativno cenejšega dolžniškega financiranja v uspešnih obdobjih poveča dobičkonosnost kapitala.

Stopnja lastniškosti financiranja

Stopnja lastniškosti financiranja kaže razmerje med kapitalom podjetja in obveznostmi do virov sredstev. Visoke vrednosti tega kazalnika kažejo na visok delež financiranja s kapitalom lastnikov glede na dolžniške vire. Za upnike pomeni tako razmerje visoko stopnjo finančne varnosti, za podjetje samo pa visoko stopnjo neodvisnosti. Kazalnik se pogosto obravnava kot merilo finančne varnosti. Banke pri svojih komitentih želijo tudi 50 % delež kapitala v obveznostih do virov sredstev.

Tabela 6.15 Stopnja lastniškosti financiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. kapital	-6.446	4.027
2. obveznosti do virov sredstev	132.715	146.602
3. Stopnja lastniškosti financiranja v % (3.=1./2.*100)	/	2,7

Vir: avtor, lasten izračun

V tekočem letu stopnje lastniškosti kapitala nisem izračunala, ker ima podjetje negativen kapital, v preteklem letu pa je stopnja lastniškosti financiranja znašala 2,7 %. Iz tega lahko povzamemo, da je podjetje precej zadolženo.

Stopnja dolžniškosti financiranja

Stopnja dolžniškosti financiranja prikazuje delež finančnih in poslovnih obveznosti do celotnih obveznosti do virov sredstev. Višji kot je kazalnik, teže je podjetju v slabših razmerah poslovanja odplačevati dolgove. Kazalnik prikazuje finančno odvisnost od zunanjih virov financiranja. Če so obresti na posojilo nižje, kot je zahtevana donosnost kapitala, se podjetju splača povečevati zadolženost. Višja kot je vrednost kazalnika, večje je tveganje.

Tabela 6.16 Stopnja dolžniškosti financiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	2005	2004
1. dolgovi	139.161	142.575
2. obveznosti do virov sredstev	132.715	146.602
3. stopnja dolžniškosti financiranja v % (3.=1./2.*100)	104,9	97,3

Vir: avtor, lasten izračun

V preteklem letu je v družbi Eurokabel stopnja dolžniškosti financiranja znašala 97,3 %, v tekočem letu pa 104,9 %. Iz kazalnika je razvidno, da je podjetje močno finančno odvisno od zunanjih virov financiranja.

Stopnja dolgoročnosti financiranja

Stopnja dolgoročnosti financiranja kaže delež financiranja z viri dolgoročnega značaja. Iz tabele 6.17 je razvidno, da med dolgoročnimi viri ni dolgoročnih rezervacij. Podjetje jih namreč v proučevanem obdobju nima med svojimi računovodskimi postavkami.

Tabela 6.17 Stopnja dolgoročnosti financiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	2005	2004
1. kapital + dolgoročni dolgovi	26.551	27.807
2. obveznosti do virov sredstev	132.715	146.602
3. stopnja dolgoročnosti financiranja v % (3.=1./2.*100)	20,0	19,0

Vir: avtor, lasten izračun

Stopnja dolgoročnosti financiranja je v preteklem letu v družbi Eurokabel znašala 19 %, v tekočem letu pa se je povečala na 20 %.

6.3.2 Kazalniki investiranja (naložbenja)

Pri teh kazalnikih nas zanimajo podatki na aktivni strani bilance stanja, imenujemo jih tudi navpična analiza sredstev. Sredstva podjetja so njegovo premoženje, zato s temi kazalniki spremljamo strukturo in gibanje premoženja podjetja. Na sestavo premoženja podjetja vpliva več različnih dejavnikov, kot so panoga dejavnosti, kapitalska ali delovna intenzivnost podjetja in številni drugi.

Stopnja osnovnosti investiranja

Stopnja osnovnosti investiranja kaže razmerje med osnovnimi sredstvi po neodpisani vrednosti in vsemi sredstvi. V kapitalsko intenzivnih panogah je praviloma višja kot v delovno intenzivnih panogah. Višina kazalnika je odvisna tudi od stopnje amortizacije. Iz likvidnostnih razlogov delež osnovnih sredstev, ki presega 55 % stopnjo sredstev, ni primeren za racionalno poslovanje, če prihodki od poslovanja ne bi presegali vrednosti osnovnih sredstev za več kot 1,5 krat.

Tabela 6.18 Stopnja osnovnosti investiranja

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. osnovna sredstva	93.246	88.143
2. sredstva	132.715	146.602
3. stopnja osnovnosti investiranja v % (3.=1./2.*100)	70,3	60,1

Vir: avtor-lasten izračun

Delež osnovnih sredstev v sredstvih je dokaj velik. Stopnja osnovnosti investiranja je v preteklem letu znašala 60,1 %, v tekočem letu je bila višja, in sicer 70,3 %.

Podjetje ima visok delež osnovnih sredstev po neodpisani vrednosti, kar je posledica tehnoloških pogojev dela v proizvodnji in intenzivnega vlaganja v novo proizvodno opremo. Vodstvo se zaveda, da je tehnološka posodobitev nujna za doseganje boljših rezultatov.

6.3.3 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja so izraženi s pomočjo podatkov na aktivni in na pasivni strani bilance stanja. Pokažejo, kako je financirano premoženje podjetja, in omogočajo presojo ugodnosti sestave financiranja glede na sestavo sredstev. Načelno zasledimo pri tej presoji tri možne politike financiranja sredstev:

- politike izenačevanja ročnosti (dolgoročna sredstva se financirajo z dolgoročni viri),
- agresivna politika financiranja (del dolgoročnih sredstev je financiran s kratkoročni viri, podjetje tvega plačilno nesposobnost),
- konservativna politika financiranja (poleg dolgoročnih sredstev je tudi del kratkoročnih sredstev financiran z dolgoročnimi viri).

Kazalniki nam prikazujejo plačilno sposobnost podjetja na določen dan, kar pa se lahko zelo hitro spremeni.

Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev

Kapitalska pokritost osnovnih sredstev kaže razmerje med kapitalom podjetja in osnovnimi sredstvi. Ta kazalnik prikazuje lastniško financiranje osnovnih sredstev. Če je kazalnik manjši od 1, pomeni, da osnovna sredstva niso v celoti financirana s kapitalom, ampak tudi z dolgovi. Če pa je kazalnik večji od 1, pomeni, da lastniki s kapitalom financirajo več kot samo osnovna sredstva.

Tabela 6.19 Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. kapital	-6.446	4.027
2. osnovna sredstva	93.246	88.143
3. koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sred. (3.=1./2.)	/	0,046

Vir: avtor, lasten izračun

Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev je v preteklem letu znašal 0,046, v tekočem letu pa zaradi negativnega kapitala ni izračunan. V obravnavanem obdobju je kapitalska pokritost osnovnih sredstev vedno manjša kot 1, kar pomeni, da osnovna sredstva niso v celoti financirana s kapitalom, ampak tudi z dolgovi.

Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti – hitri koeficient

Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient) kaže razmerje med likvidnimi sredstvi podjetja in kratkoročnimi obveznostmi. Kazalnik nam pove, ali je podjetje v danem trenutku in v bližnji prihodnosti plačilno sposobno.

Tabela 6.20 Hitri koeficient

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. likvidna sredstva	7.394	17.375
2. kratkoročne obveznosti	106.164	118.795
3. hitri koeficient v % (3.=1./2.)	0,070	0,146

Vir: avtor, lasten izračun

Kazalnik neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti je v preteklem letu znašal 0,146, v tekočem letu pa 0,07. Kot sem že ugotovila, podjetje nima likvidnih sredstev, s katerimi bi v danem trenutku pokrivalo svoje kratkoročne obveznosti.

Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti – pospešeni koeficient

Pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient) kaže razmerje med vsoto likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev ter kratkoročnih obveznosti, izločene so zaloge in aktivne časovne razmejitev. Koeficient pove, ali je podjetje sposobno pokrivati svoje obveznosti z likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi terjatvami. To pa še ne pomeni, da je v vsakem trenutku plačilno sposobno.

Tabela 6.21 Pospešeni koeficient

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. likvidna sredstva+kratkoročne terjatve	25.553	45.780
2. kratkoročne obveznosti	106.164	118.795
3. pospešeni koeficient (3.=1./2.)	0,241	0,385

Vir: avtor, lasten izračun

S koeficientom prikažemo gibljiva sredstva, ki so blizu denarju, torej krajšemu obračanju sredstev v proizvodnem procesu. Ta kazalnik je bil v preteklem letu 0,385, v tekočem letu pa znaša 0,241. Kazalnik kaže, da podjetje nima močne plačilne sposobnosti, saj je vrednost koeficienta manjša od 1. Vzrok za tako stanje najdemo tudi v načinu kreditiranja bank, ki obravnavajo kratkoročne kredite z možnostjo podaljšanja. Tako so med kratkoročnimi obveznostmi izkazani tudi krediti, ki so sicer namenjeni tekočemu poslovanju, po svoji vsebini pa imajo dolgoročni značaj; vsako leto se namreč obnavljajo.

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti izraža razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Kratkoročni koeficient je odvisen od različnih dejavnikov: značilnosti poslovanja, kakovosti kratkoročnih sredstev, neizogibnosti kratkoročnih obveznosti, nihanja potreb po obratnem kapitalu.

Tabela 6.22 Kratkoročni koeficient

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. kratkoročna sredstva	38.830	57.450
2. kratkoročne obveznosti	106.164	118.795
3. kratkoročni koeficient (3.=1./2.)	0,366	0,484

Vir: avtor-lasten izračun

Kratkoročni koeficient je v preteklem letu znašal 0,484, v tekočem letu pa 0,366.

Pri gibljivih sredstvih je treba poznati posamezne kategorije. Podjetje, ki ima večji delež denarnih sredstev, je bolj likvidno kakor podjetje, ki ima večji del zalog. Za obračanje v denarna sredstva potrebujejo zaloge več časa kot sama dobroimetja na računu. Če je pospešeni koeficient nižji od kratkoročnega, to pomeni, da imajo zaloge dokaj dolgo obdobje obračanja.

6.3.4 Kazalniki gospodarnosti

Kazalniki gospodarnosti izkazujejo poslovno uspešnost podjetja s primerjanjem doseženih prihodkov glede na odhodke v poslovnem let. Večja vrednost teh kazalnikov načelno pomeni tudi večjo uspešnost poslovanja podjetja.

Koeficient gospodarnosti poslovanja

Pri izračunu koeficienta gospodarnosti poslovanja upoštevam le prihodke in odhodke, ki so povezani s poslovanjem. Koeficient gospodarnosti poslovanja kaže razmerje med poslovnimi prihodki in odhodki.

Tabela 6.23 Koeficient gospodarnosti poslovanja

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. poslovni prihodki	239.805	229.808
2. poslovni odhodki	242.536	217.525
3. koeficient gospodarnosti poslovanja (3.=1./2.)	0,989	1,056

Vir: avtor, lasten izračun

Podjetje je v preteklem letu s poslovnimi prihodki pokrivalo poslovne odhodke, v tekočem letu pa ne pokriva poslovnih odhodkov s poslovnimi prihodki.

Koeficient celotne gospodarnosti

Koeficient celotne gospodarnosti poslovanja kaže razmerje med celotnimi prihodki

in celotnimi odhodki podjetja. Če je koeficient večji od 1, je podjetje kot celota poslovalo gospodarno, če je koeficient manjši od 1, pa je podjetje poslovalo negospodarno.

Tabela 6.24 Koeficient celotne gospodarnosti

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. prihodki	241.994	232.441
2. odhodki	252.467	228.913
3. koeficient celotne gospodarnosti (3.=1./2.)	0,959	1,015

Vir: avtor, lasten izračun

Koeficient celotne gospodarnosti pove, da podjetje v tekočem letu nima stabilnega razmerja med prihodki in odhodki, je pa le simbolično manjši od 1. To pomeni, da so celotni prihodki podjetja manjši od celotnih odhodkov in da podjetje kot celota ne posluje gospodarno.

6.3.5 Kazalniki donosnosti

Za kazalnike donosnosti je značilno, da imajo v števcu izid in v imenovalcu vložek, ki je lahko opredeljen s stališča podjetja, lastnikov ali glede na delnice. Zato je treba imenovalec prilagoditi (izračun povprečij). Kazalniki so izmed vseh najbolj uporabni za lastnike podjetij in za nadzornike. Z njimi lahko pridobimo vpogled v poslovanje podjetij kot celote, predstavljajo pa lahko tudi izhodišče za izdelavo načrtov.

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala

Z vidika lastnikov je to eden najpogosteje uporabljenih kazalnikov, ki kaže razmerje med čistim dobičkom in povprečnim kapitalom. Pove, kolikšen delež čistega dobička prinaša vloženi kapital lastnikov. Večji kot je kazalnik, uspešnejše naj bi bilo poslovanje družbe.

Tabela 6.25 Koeficient čiste dobičkonosnosti

<i>Gospodarska kategorija</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
1. čisti dobiček/ izguba	-10.473	3.528
2. povprečni kapital	- 16.919	499
3. koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (3.=1./2.)	/	7,07

Vir: avtor, lasten izračun

V preteklem letu je čista dobičkonosnost kapitala znašala 7,07 %, v tekočem letu pa je kapital podjetja negativen, zato o dobičkonosnosti kapitala ne moremo govoriti.

6.3.6 Pregled vseh kazalnikov poslovanja

Tabela 6.26 Pregled vseh kazalnikov poslovanja

<i>Računovodski kazalniki</i>	<i>2005</i>	<i>2004</i>
Stopnja lastniškosti financiranja	/	2,70 %
Stopnja dolžniškosti financiranja	104,90 %	97,30 %
Stopnja dolgoročnosti financiranja	20,0 %	19,00 %
Stopnja osnovnosti investiranja	70,3 %	60,10 %
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	/	0,046
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient)	0,070	0,146
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient)	0,241	0,385
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient)	0,366	0,484
Koeficient gospodarnosti poslovanja	0,989	1,056
Koeficient celotne gospodarnosti	0,960	1,015
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	/	7,070

Vir: avtor, lasten izračun

7 SKLEP

V diplomski nalogi sem se osredotočila na letno poročilo, s katerim podjetje komunicira z interesnimi skupinami. Cilj naloge je bil analizirati pomen in vlogo letnega poročila, spoznati poslovanje podjetja Eurokabel in povezati teoretična znanja s prakso.

Diplomska naloga je razdeljena na teoretični in empirični del. V teoretičnem delu sem prikazala sestavne dele letnega poročila ter računovodske kazalnike, ki sem jih opredelila in razčlenila v četrtem in šestem poglavju. Drugi del diplomske naloge zajema predstavitev in raziskavo, s katero sem prikazala analizo letnega poročila družbe Eurokabel, d. o. o. Kanal. Letno poročilo družbe sem analizirala in ga primerjala s teoretičnimi izsledki. Analizirala sem računovodsko poročilo, ki je sestavljeno iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida. Računovodsko poročilo sem dopolnila z analizo računovodskih kazalnikov, pri katerih sem podrobneje prikazala izračun in analizo za leto 2005, in jih primerjala z računovodskimi kazalniki za leto 2004. Letno poročilo podjetja Eurokabel vsebuje le računovodsko poročilo in pojasnila. Poslovnega poročila nima, saj za mala podjetja, ki ne trgujejo na trgu vrednostnih papirjev, ni obvezno. Letno poročilo tako ne vsebuje neobveznih razkritij in sestavin glede poslovanja, poročilo ni dodatno oblikovano, hkrati pa ne vsebuje revizorjevega poročila.

Analiza letnega poročila podjetja Eurokabel je pokazala, da je podjetje v letu 2005 doseglo negativen poslovni rezultat. Na podlagi izkaza poslovnega izida sem ugotovila, da so celotni odhodki presegli celotne prihodke, kar je podjetju prineslo izgubo. Vzroke za tako veliko izgubo v letu 2005 je moč iskati v preobsežnih stroških materiala, dela in odhodkih financiranja glede na poslovne prihodke podjetja. Najpomembnejši stroški materiala in storitev so bili sestavljeni iz stroškov plač, stroškov občasno opravljenih del preko mladinskih organizacij za posredovanje dela, stroškov proizvodnih storitev, večji strošek predstavljajo tudi obresti od kreditov. Podjetje je bilo v letu 2005 prisiljeno najemati kratkoročna in dolgoročna posojila pri bankah, da si je lahko zagotovilo likvidna sredstva za nakup reprodukcijskega materiala, za poravnavanje tekočih obveznosti, plačevanje delavcev in poravnavanje prispevkov in davkov državi. Zaradi dolgih plačilnih rokov pri svojih kupcih in splošne plačilne nediscipline v državi ima podjetje že nekaj let faktors pogodbo s faktoring družbo in tej prodaja svoje terjatve še pred zapadlostjo, kar zahteva plačevanje obresti in provizij za vnaprej nakazana sredstva. Vsi ti dejavniki so vodili v vedno večje kreditne zneske in s tem višje odhodke od obresti.

V vseh pogledih mora podjetje narediti velik korak naprej, tako v organizacijskem kot tudi v finančnem smislu, vendar ga čaka težka pot. Pesti ga neustavljiva konkurenca vzhodnih držav, saj se proizvodna dejavnost, predvsem pa ročno delo ne more primerjati z vzhodno delovno silo, ki je zelo poceni. Podjetje najbolj pestijo likvidnostne težave. Postopoma bo morale opustiti prodajo terjatev pred njihovo zapadlostjo ter z boljšo produktivnostjo, nižjimi stroški dela in varčevanjem pri ostalih stroških doseči financiranje z lastnimi sredstvi, to je z lastnim kapitalom. Vsi zastavljeni cilji pa bodo uresničljivi ob predpostavki, da bo podjetje tudi v naslednjih letih imelo polno zasedeno proizvodnjo in uspešno prodajo. Glede na to, da ima podjetje dobro

kadrovska strukturo in jo vodijo dobro usposobljeni vodilni delavci, predvsem pa nepogrešljivi delavci, ki se s trdim delom trudijo za čim boljšo kakovost in doseganje dobavnih rokov, verjamem v uspešnost podjetja in njegov obstoj na trgu.

LITERATURA IN VIRI

Literatura

- Biloslavo, Roberto. 1999. *Metode in modeli za management*. Koper: Visoka šola za management
- Horvat, Tatjana. 2000. *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetja*. Ljubljana: Gospodarski vestnik
- Igličar, Aleksander in Marko Hočevar. 1997. *Računovodstvo za managerje*. Ljubljana: Gospodarski vestnik
- Mayr, Branko. 2000. *Kako brati računovodske izkaze*. Ljubljana: Novi Forum
- Milost, Franko. 1997. *Računovodstvo in poslovne finance*. Portorož: Visoka šola za hotelirstvo in turizem
- Koletnik, Franc. 1997. *Računovodsko poročanje o ekonomskem položaju gospodarskih družb*. Ljubljana: Slovenski inštitut za management
- Koletnik, Franc. 1998. *Raziskovanje in dosežki v računovodstvu*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta
- Turk, Ivan. 2003. *Uvod v ekonomiko gospodarske družbe*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije
- Turk, Ivan in Dane Melavc. 1998. *Računovodstvo*. Kranj: Moderna organizacija
- Zadravec, Rajko. 2003. *Zaključni račun po novem: prenovljeni računovodski izkazi in njihova analiza za poslovno odločanje*. Ljubljana: Primath

Viri

- Eurokabel, d. o. o. Kanal. 2006. *Letno poročilo 2005*. Interno gradivo, Eurokabel, d. o. o. Kanal
- Eurokabel, d. o. o. Kanal. 2006. *Kadrovska evidenca*. Interno gradivo, Eurokabel, d. o. o. Kanal
- Horvat, Tatjana. 2000. Vsebina računovodskega in poslovnega poročila. *Gospodarski vestnik* 49 (8): 68–71
- Horvat, Tatjana. 2003. Sestavitev letnega poročila s poudarkom na poslovnem poročilu. *Revizor* 14 (1): 25–44
- Slovenski računovodski standardi 2001*. 2002. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev
- Zakon o gospodarskih družbah s komentarjem*. 2000. Ljubljana: Gospodarski vestnik

PRILOGE

Priloga 1 Bilanca stanja na dan 31. 12. 2005

Priloga 2 Izkaz poslovnega izida za leto 2005

BILANCA STANJA na dan 31. 12. 2005

v tisoč SIT

Postavka	2005	2004
SREDSTVA	132.715	146.602
A. STALNA SREDSTVA	93.246	88.143
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	702	769
Dolgoročne premoženjske pravice	702	769
II. Opredmetena osnovna sredstva	82.994	87.374
Zemljišča	7.369	7.369
Zgradbe	12.652	13.197
Proizvajalne naprave in stroji	45.854	52.261
Druge naprave in oprema	16.842	14.389
Drobni inventar	110	158
Opredmetena osnovna sredstva v gradnji	167	0
III. Dolgoročne finančne naložbe- deleži	9.550	0
B. GIBLJIVA SREDSTVA	38.830	57.450
I. Zaloge	13.277	11.670
Material	3.998	3.310
Proizvodi	3.885	2.098
Trgovsko blago	5.394	6.262
II. Poslovne terjatve	18.159	28.400
Dolgoročne poslovne terjatve	0	0
Kratkoročne poslovne terjatve	18.159	28.400
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	12.652	8.225
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	5.507	20.175
III. Kratkoročne finančne naložbe	7.394	17.375
IV. Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina	0	5
C. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	639	1.009
Zabilančna sredstva	106.164	83.418
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	132.715	146.602
A. KAPITAL	-6.446	4.027
I. Vpoklicani kapital – osnovni kapital	3.000	3.000
II. Kapitalske rezerve	0	0
III. Rezerve iz dobička – zakonske	52	52
IV. Preneseni čisti dobiček	0	0
V. Prenesena čista izguba	0	0
VI. Čisti dobiček poslovnega leta	0	975
VII. Čista izguba poslovnega leta	9.498	0
B. REZERVACIJE	0	0
C. FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI	139.161	142.575
Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	32.997	23.780
Dolgoročne obveznosti do bank	10.946	18.913
Druge dolgoročne obveznosti	22.051	4.867
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	106.164	118.795
Kratkoročne obveznosti do bank	57.230	55.538
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	15.878	34.026
Druge kratkoročne obveznosti	33.056	29.231
D. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
Zabilančne obveznosti	106.164	83.418

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2005

v tisoč SIT

Postavka	2005	2004
A. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	236.394	227.238
I. Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	218.023	195.720
II. Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu	6.234	6.191
III. Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	12.137	25.327
IV. Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala na tujem trgu	0	0
B. POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	1.787	2.097
D. SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI ... IN DRUGI PRIHODKI POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	1.081	407
E. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	543	66
F. KOSMATI DONOS POSLOVANJA	239.805	229.808
G. POSLOVNI ODHODKI	242.536	217.525
I. Stroški blaga, materiala, storitev	74.973	76.468
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in material	4.281	4.200
2. Stroški porabljenega materiala	11.986	25.616
3. Stroški storitev	58.706	46.652
II. Stroški dela	158.270	132.862
III. Odpisi vednosti	9.157	7.933
Amortizacija	9.138	7.633
Prevrednotovalni poslovni odhodki	19	300
IV. Drugi poslovni odhodki	136	262
H. DOBIČEK IZ POSLOVANJA	0	12.283
I. IZGUBA IZ POSLOVANJA	2.731	0
J. FINANČNI PRIHODKI (kratkoročne terjatve)	1.519	1.650
K. FINANČNI ODHODKI (obresti in iz drugih obveznosti)	9.579	11.138
M. ČISTI DOBIČEK IZ REDNEGA POSLOVANJA	0	2.795
N. ČISTA IZGUBA IZ REDNEGA POSLOVANJA	10.791	0
O. IZREDNI PRIHODKI	670	983
P. IZREDNI ODHODKI	352	250
R. DOBIČEK ZUNAJ REDNEGA POSLOVANJA	318	733
Š. DAVEK IZ DOBIČKA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA	0	0
U. CELOTNI DOBIČEK	0	3.528
V. CELOTNA IZGUBA	10.473	0
Ž. ČISTI DOBIČEK OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	0	3.528
X. ČISTA IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	10.473	0
Povprečno št. Zaposlencev	55,24	50,20
Število mesecev poslovanja	12	12